

Pelastakaa Lapset

VUOSIRAPORTTI

2024

Sisällys

Teimme arvokasta työtä eriarvoisimmassa asemassa olevien lasten hyväksi	3
Tehtävämme on tuoda toivoa lasten arkeen.....	4
Parempaa tulevaisuutta lapsille kriisien keskellä	5
Työmme tavoitavuus 2024.....	6
Talous.....	8
Lahjoittajat vahvana tukena lapsille	10
Lapsilla on oikeus elää, oppia ja saada suojelua.....	14
TAVOITE 1	
Lapset ja nuoret saavat oikea-aikaisesti tarvitsemiaan palveluja.....	16
Tuimme lapsia, nuoria ja vanhempia Viertolan kouluampumisen jälkeen	18
Asiakasperheiden hyvinvoinnin vahvistuminen perhekuntoutuksen tuloksena – vaikuttavuus näkyväksi mittariston avulla	20
Kouluruoka tukee Sudanin lasten oppimista ja hyvinvointia	22
Kummikodit vahvistavat perheiden tukiverkkoja	24
TAVOITE 2	
Lasten oikeus osallisuuteen vahvistuu	26
Kohti turvallisempaa huomista – Vaikuttamiskampanja lasten kanssa.....	28
Osallisuus vahvistaa lasten kykyä kohdata haasteita Länsi-Afrikassa.....	30
Nuoret ja kansanedustajat keskustelivat lapsiperheköyhyydestä	32
Hyvää kohtelua koskevan suunnitelman kehittäminen yhdessä lasten kanssa	33
TAVOITE 3	
Elämä ilman väkivaltaa	34
Seksuaalikasvatus ennaltaehkäisee lapsiin kohdistuvaa seksuaaliväkivaltaa.....	36
Pakolaistaustaisten perheiden tukena Suomessa	38
Tytttöjen turvallisuus ja tasa-arvo vahvistuivat Norsunluurannikolla	40
TAVOITE 4	
Turvaverkot perheiden tukena	42
Sosiaaliturvaa koskevilla lausunnoilla vaikutettiin pientuloisten lapsiperheiden puolesta....	44
Lapsen ääni 2024.....	45
Perheentaloilla lisättiin perheiden hyvinvointia Itä-Suomessa	46
Ruoka-apu tuo helpotusta vaikeaan tilanteeseen.....	48
Kuntien kanssa kehitetyt sosiaaliturvalinjaukset tuovat pysyvää turvaa köyhimmille Nepalissa.....	50
Lasten tunnetaidot kehittyivät vanhempia tukemalla Sambiassa	52
Vahvaa vaikuttamistyötä Suomessa ja maailmalla	54
Humanitaarinen apu pelasti henkiä	56
Yhdistysaktiivit tekivät tärkeää työtä	64
Vapaaehtoiset antavat lapsille arvokkaimman lahjan: aikaansa	66
Institutionaaliset kumppanit	68
Hallituksen ja liittovaltuuston tiedot.....	70

Kaisa Leikola
Pääsihteeri

Teimme arvokasta työtä eriarvoisimmassa asemassa olevien lasten hyväksi

Olen aloittanut Pelastakaa Lasten pääsihteerin tehtävässä vuoden 2025 alussa. Koen olevani etuoikeutettu, kun pääsen johtamaan näin merkityksellistä toimintaa. Toimintaa, jolle on kriittinen tarve sekä Suomessa että maailmalla. Lapset tarvitsevat rinnalleen vahvoja vaikuttajia ja auttajia. Pelastakaa Lapset on tehnyt töitä lasten hyväksi ja lasten kanssa ansiokkaasti ja omistautuneesti paitsi koko sen historian ajan, myös vuonna 2024.

Kotimaan työssä varhainen tuki, perheiden ja vanhemmuuden tukeminen sekä lapsiperheköyhyys olivat vuoden 2024 keskeisiä teemojamme. Lapsiperheiden asemaan liittyvät epävarmuudet korostivat näiden toimintojen merkitystä lasten ja perheiden selviytymiselle. Kohdistimme tukea erityisesti vähävaraisille perheille ja lapsille Eväitä Elämälle -ohjelmassa.

Maailmassa joka viides lapsi elää konfliktialueella tai pakenee konfliktia. Viime vuonna

kanavoimme apua useisiin humanitaarisiin avustusoperaatioihin. Tuimme lapsia maailman pahimmilla kriisialueilla, siellä missä apua tarvittiin eniten. Saimme apuamme perille hyvin haastavissa olosuhteissa, kuten Ukrainassa, Gazassa ja Sudanissa.

Työmme ei olisi ollut mahdollista ilman taloudellista tukea, jota olemme saaneet lahjoittajiltamme ja institutionaalisilta tukijoiltamme – lämmin kiitos tuestanne!

Viime kuukausien aikana minulla on ollut ilo tutustua eri rooleissa toiminnassamme mukana oleviin ihmisiin, sekä työntekijöihin että vapaaehtoihin, jotka kaikki toimivat lasten hyväksi sekä ammattimaisesti että suurella sydämellä. Tämä on järjestömme suuri voimavara. Yhdessä onnistumme tekemään aitoja ja konkreettisia muutoksia lasten hyväksi. Maailmassa eletään poikkeuksellista aikaa. Juuri nyt tarvitsemme entistä enemmän ihmisiä, jotka ovat lasten puolella. Koska lasten tulevaisuus alkaa nyt.

Riitta Hyytinen
Kotimaan ohjelman johtaja

Tehtävämme on tuoda toivoa lasten arkeen

Kotimaassa lapset ja nuoret elivät epävarmuuden ja huolen keskellä vuonna 2024. Perheiden taloudelliset vaikeudet vaikuttivat lasten arkeen ja osallistumismahdollisuuksiin. Sodat eri puolilla maailmaa aiheuttivat pelkoa ja ilmastonmuutoksen konkreettiset merkit huolta tulevaisuudesta. Rasismi ja väkivalta nousivat vahvasti esille lasten arjessa. Tällaisessa maailmantilanteessa Pelastakaa Lasten työ lasten ja lapsiperheiden tukemiseksi oli aiempaa tärkeämpää.

Vaikka työtämme ja tulevaisuusnäkymiä horjuttikin rahoituksen epävarmuus, pystyimme jälleen tekemään merkittävää ja vaikuttavaa työtä. Sosiaali- ja terveystieteiden avustuskeskus (STEA) leikkaukset julkistettiin keväällä, ja hyvinvointialueiden taloudellinen kriisi näkyi palvelutoiminnassamme. Pyrimme kuitenkin siihen, ettemme joutuisi leikkaamaan lapsille kohdistuvaa suoraa tukea. Kotimaan ohjelmatyössä pystyimme jopa vahvistamaan lapsille tärkeitä toimintoja lahjoitusvarojen avulla.

Lapset toimivat ja liikkuvat yhä enemmän digitaalisissa ympäristöissä, ja siksi myös me olimme siellä heitä varten. Digitaalisen lastensuojelun ja turvallisuuden vahvistamiseksi

si teimme työtä laajasti mediakasvatuksesta lasten suojelemiseen seksuaaliväkivallalta netissä. Huippula-palvelumme sai peräti kolme erilaista palkintoa ja huomionosoitusta urauurtavasta työstään, ja nettinuorisotalossamme Netarissa tukea tarvitsevien nuorten kohtaamiset kasvoivat huikeasti. Onnistuimme kehittämään ja viemään toimintaamme sinne, missä tukea tarvitsevat nuoret ovat.

Kotimaassa teimme työtä jo varhaisessa vaiheessa tukemalla vanhemmuutta ja tarjoamalla lapsille lisää merkittäviä aikuisia elämänsä. Autoimme perheitä kriisivaiheissa sekä vahvistimme taloudellista yhdenvertaisuutta ja lasten osallisuutta. Olimme lasten ja nuorten tukena perheiden kohdatessa isoja vanhemmuuden haasteita ja lopulta huolehtimassa lasten hyvinvoinnista sijaishuollossa.

Haluamme tuoda lasten ja nuorten elämään turvaa, tukea ja onnistumisia sekä vahvistaa heidän uskoaan tulevaisuuteen. Ilman toivoa ei ole mitään, ja meidän tehtävämme oli myös vuonna 2024 tuoda tätä toivoa lasten elämään.

Anne Haaranen
Kansainvälisten ohjelmien johtaja

Parempaa tulevaisuutta lapsille kriisien keskellä

Valitettavasti vuosi 2024 jatkui monimutkaisten kriisien ja konfliktien kurittamana. Humanitaariset kriisit maailmalla, kuten suurimmassa ohjelmamaassamme Sudanissa jatkunut sota, vaikuttivat edelleen vahvasti lasten elämään ja työhömmme. Työmme avulla onnistuimme kuitenkin turvaamaan lasten mahdollisuuksia elämään, oppimiseen, terveyteen ja osallisuuteen.

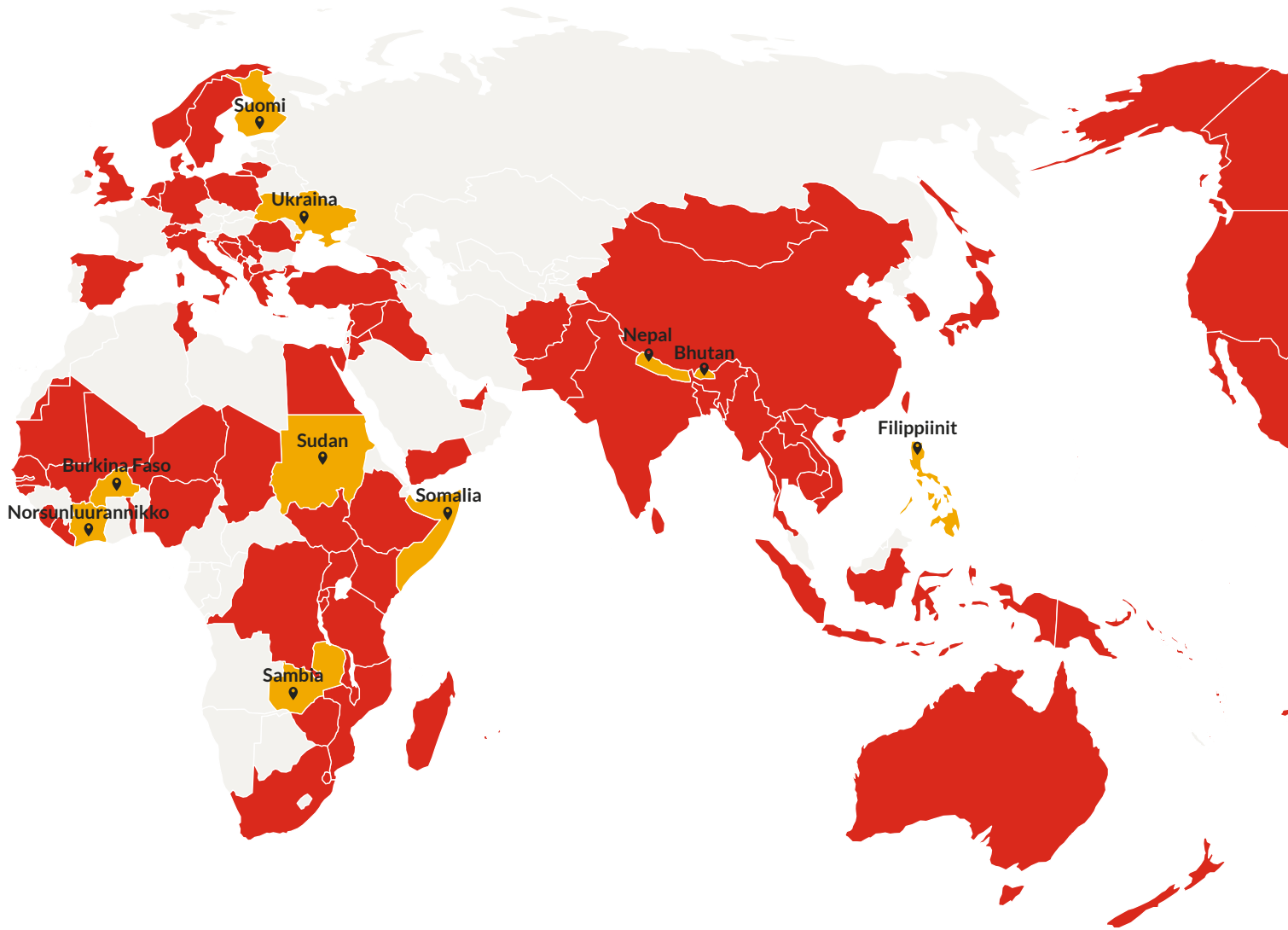
Suomesta käsin johdimme ja teimme kansainvälistä työtämme Ukrainassa, Burkina Fasossa, Norsunluurannikolla, Sudanissa, Somalimaassa sekä Somaliassa, Sambiassa, Nepalissa, Bhutanissa ja Filippiineillä. Kansainvälisen liikkeemme humanitaarisen työn kautta autoimme lapsia ja perheitä maailman pahimmilla kriisialueilla, kuten Gazassa, Afganistanissa, Syyriassa, Sudanissa, Somaliassa ja Ukrainassa.

Viimeisten vuosien aikana olemme nähneet merkittävän kasvun institutionaalisessa rahoituksessa. Nyt institutionaalisessa rahoituksessa nähdään laskua ja samaan aikaan liikkeemme maailmanlaajuiset rahoitustarpeet kasvavat.

Saavutimme työllämme ennätystulokset vuonna 2024: Useat Euroopan unionin rahoittamat humanitaariset hankkeet vietiin onnistuneesti päätökseen, kehitysyhteistyöhankkeet etenivät suunnitellusti ja Sudanin opetusohjelma saatiin hyvin käyntiin. Sudanissa onnistuimme laajentamaan työtämme haastavista olosuhteista huolimatta. Kun nostimme kouluja ja jaoimme kouluruokaa maan sisäisille pakolaislapsille. Lahjoittajiemme tuella oli suuri merkitys työmme onnistumiselle.

Sambiassa ja Bhutanissa aloitimme Maailmanpankin rahoittamat tutkimushankkeet. Sambiassa tutkimme, miten hyvin kansallinen sosiaaliturvaohjelma tavoittaa heikoimassa asemassa olevat lapset. Loimme myös suositukset ohjelman vahvistamiseksi tuleville vuosille.

Pelastakaa Lapset on paikan päällä maailman haastavimmilla kriisialueilla ja rakentamassa pysyvästi parempaa tulevaisuutta kaikille lapsille. Pysymme lasten tukena, kunnes meitä ei enää tarvita.

TYÖMME TAVOITTAVUUS 2024

Toimimme **113** maassa

Tavoitimme yli **66 miljoonaa** ihmistä, joista **41,2 miljoonaa** oli lapsia.

Suomessa toimintamme tavoitti **95 350** ihmistä, joista **75 421** oli lapsia.

Kansainvälisen työn ohjelmallamme tavoitimme **1 137 436** ihmistä, joista **690 423** oli lapsia.

● Globaalin liikkeen toiminta-alue

● Suomen Pelastakaa Lasten ohjelmamaat:
Suomi, Ukraina, Burkina Faso, Norsunluurannikko,
Sudan, Somalia, Sambia, Nepal, Bhutan, Filippiinit

Lasten tukena Suomessa

17 942 lasta sai tukea Eväitä Elämälle -ohjelmasta, mm. ruoka-apua ja harrastustukea

39 373 kohtaamista nuorten kanssa nettinuorisotalo Netarissa

6 886 lasta sai varhaista tukea, mm. tukihenkilö- ja kummikoti-toiminnassa sekä Perheentaloissa

7 424 lapsen digiturvataitoja vahvistettiin Huippu-palvelulla

2 803 lasta oli lastensuojelupalveluissamme

993 lasta oli muussa toiminnassamme, mm. valmius- ja pakolaistyössä

Lasten tukena kansainvälisessä ohjelmassamme

338 150 lasta sai apua ravitsemukseen ja terveyteen.

213 262 lasta tavoitettu lapsiköyhyyden vastaisella työllä.

74 824 lasta tavoitettu lasten suojelulla.

63 666 lasta sai tukea koulunkäyntiin ja oppimiseen.

521 lasta tavoitettu lapsen oikeuksien hyvää hallintoa edistävällä toiminnalla.

TALOUS

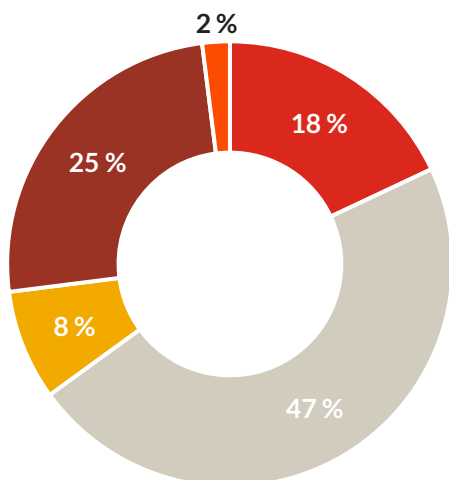
Vuonna 2024 Pelastakaa Lasten kokonaistuotot kasvoivat 72,5 miljoonaan euroon, mikä on 22 prosenttia enemmän kuin vuoden 2023 kokonaistuotot. Suurin kasvu tuotoissa tapahtui kansainvälisen toiminnan EU-rahoitteisissa hankkeissa Sudanissa ja Unicefin rahoittamissa hankkeissa.

Julkisten avustusten osuus kokonaistuotoista oli 47 prosenttia, ja siitä suurin osa kohdistui Pelastakaa Lasten kansainvälisiin ohjelmiin. Toiseksi suurin tuottoerä koostui varainhankinnan tuotoista 25 prosentin osuudella.

Pelastakaa Lasten kokonaiskulut olivat 69,5 miljoonaa euroa, mikä on 24 prosenttia enemmän kuin vuonna 2023. Kansainvälisten ohjelmien kulut olivat 51 prosenttia kokonaiskuluista, joista suurin osa liittyi kansainväliseen hanketyöhön myönnettyihin institutionaalisiin avustuksiin. Kotimaan ohjelman kulut olivat 38 prosenttia kokonaiskuluista. Organisaatiotoimintojen kokonaiskulut olivat 6 prosenttia ja varainhankinnan kulut 5 prosenttia kokonaiskuluista.

Kokonaistuotot

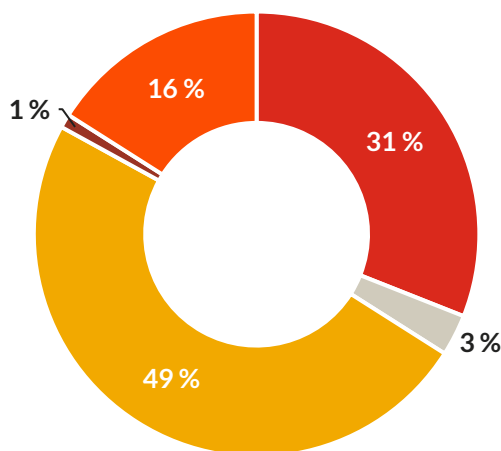
72,5 milj. euroa

- Lastensuojelun palvelumaksut
- Julkiset avustukset
- Muut tuotot
- Lahjoitukset ja muu varainhankinta
- Sijoitus ja rahoitustoiminta

Kokonaiskulut

69,5 milj. euroa

- Henkilöstökulut
- Kulukorvaukset perheille
- Myönnetyt avustukset
- Poistot ja arvonalennukset
- Muut kulut

Pelastakaa Lasten feissarit kohtaavat ihmisiä ostoskeskuksissa ja kotiovilla kertoen työmme merkityksestä lapsille. Useat järjestön kuukausilahjoittajat ovat aloittaneet tukisuhteensa feissareiden avulla.

LAHJOITTAJAT VAHVANA TUKENA LAPSILLE

Yksityishenkilöiden, yritysten ja säätiöiden halu auttaa kaikkein eriarvoisimmassa asemassa olevia lapsia oli vahvaa läpi vuoden. Lahjoittajat vastasivat lasten avuntarpeeseen niin Suomessa kuin maailmalla 18,2 miljoonalla eurolla.

Vuonna 2024 maailman lasten elämää haastivat niin pitkään jatkuneet kuin äkilliset kriisit ja konfliktit. Kotimaassa hintojen nousu ja erityisesti pienituloisiin lapsiperheisiin kohdistuneet tukien leikkaukset ajoivat perheitä ahdinkoon.

Näinä haastavina aikoina suomalaisten auttamishalu vahvistui entisestään. Lahjoituksina saadut 18,2 miljoonaa euroa kattoivat 25 prosenttia järjestön kokonaistuotoista. Kiitämme sydämellisesti jokaista lahjoittajaamme.

Lahjoitukset tavoittivat avun tarvitsijat tehokkaasti: vuonna 2024 rahankeräyskulumme olivat 20,2 prosenttia. Rahankeräyskuluilla katetaan rahankeräysten toteuttamisesta, tiedottamisesta ja muusta lahjoittajahankinnasta aiheutuvat suorat kulut.

Vuoden aikana noin 6 500 uutta kuukausilahjoittajaa liittyi joukkoomme. Kuukausilahjoittajat ja kummit ovat työmme jatkumisen elintärkeä tukipilari, he tukivat työtämme kotimaan ja maailman lasten auttamiseksi lähes 5,7 miljoonalla eurolla.

Pelastakaa Lasten Tähdet, tähdet -jakson artistit saivat ohjelmassa terveisiä lapsilta ja työntekijöiltämme kriisialueilta.

KUVA: SAKU TIAINEN

Suomalaiset lasten tukena

Nelosella äitienpäivänä 12.5.2024 ensiesityksensä saanut *Pelastakaa Lasten Tähdet, tähdet* -jakso käynnisti *Kun pahaa tapahtuu* -keräyksen, jolla hankittiin varoja kriisien ja konfliktien jaloissa eläville lapsille.

Suomalaiset lahjoittajat tukivat vahvasti työtämme maailman pahimmilla kriisialueilla. Lahjoittajien tuella jaettiin muun muassa ruokaa ja puhdasta vettä sekä turvattiin lasten terveydenhuolto, koulutus ja suojele.

Lahjoittajilla oli myös keskeinen merkitys sille, että pystyimme jatkamaan pitkäjänteistä kehitysyhteistyötä lapsiköyhyyden, koulutuksen ja lastensuojelun parissa.

MTV3-kanavalla 23.11.2024 ensiesityksensä saanut *Masked Singer Suomi: Pelastakaa Lasten joulu* -jakso toteutettiin osana *Anna lahjaksi tulevaisuus* -joulukeräystä. Ohjelmassa näytettiin avun merkitys kotimaan lasten elämässä.

Anna lahjaksi tulevaisuus -joulukeräys haastoi suomalaiset auttamaan vähävaraisten perheiden ja syrjäytymisvaarassa olevia lapsia kotimaassa. Joulukeräykseen lahjoitettiin ennätyselliset yli 3,8 miljoonaa euroa. Valtaosa lahjoituksista kohdennettiin kotimaahan, mutta monet muistivat jouluna myös maailman lapsia.

Masked Singer Suomi: Pelastakaa Lasten joulu -jaksossa hahmojen sisältä paljastuivat Alma Hätönen, Laura Voutilainen ja Olli Herman. Etsivinä jaksossa esiintyivät Maria Veitola, Jenni Poikelus, Benjamin Peltonen ja Janne Kataja. Jakson juonsi lle Uusivuori.

KUVA: SAKU TIAINEN

Testamenttilahjoittajat tulevaisuuden turvana

Saimme vuoden aikana erittäin kunnioitettavan määrän testamenttilahjoituksia, yhteensä lähes 3,1 miljoonan euron arvosta. Testamenttilahjoituksilla haluttiin turvata lasten tulevaisuus niin kotimaassa kuin maailmalla.

Toteutamme äärimmäisellä kiitollisuudella ja kunnialla jokaisen henkilön viimeisen tahdon lasten hyväksi.

Yrityksillä merkittävä rooli niin kotimaassa kuin maailmalla

Yhdessä yritysten kanssa parannamme lasten elämää niin arjessa kuin kriiseissä ja rakennamme pysyvästi parempaa tulevaisuutta.

Pitkäjänteinen yhteistyö lapsen oikeuksien edistämiseksi ja lasten suojelemiseksi digitaalisessa maailmassa jatkui **Accenturen**, **Gigantin**, **Microsoftin** ja **Telian** kanssa.

Aloitimme yhteistyön **Orion Pharmedin** kanssa edistääksemme vähävaraisten lasten hyvinvointia kotimaassa sekä tukeaksemme elintärkeiden terveys- ja ravitsemuspalveluiden saatavuutta Itä-Afrikassa.

HalpaHalli ja tavarantoimittajat **Berner**, **Kekkilä**, **Sinituote**, **Sodastream** ja **Varta** tukivat vähävaraisten perheiden lasten harrastustoimintaa Eväitä Elämälle -ohjelmamme kautta. Yhteistyö toteutettiin *Ostamalla hyvää* -tuotemyyntikampanjalla HalpaHallin myymälöissä.

Sokos Hotels toteutti osana onnellistamiskampanjaansa sekä ketjun 50-vuotisjuhla-vuotta tuotemyyntikampanjan, jolla tuettiin kotimaan vähävaraisia lapsiperheitä. **Tjäreborg** tuki toimintaamme maailmalla.

Kolmivuotinen yhteistyömme jatkui **Valion** kanssa Ukrainan sodasta kärsivien lasten auttamiseksi. Pitkäaikainen kumppanimme **Fortum** tuki lasten syrjäytymistä ehkäiseviä ohjelmiamme Suomessa, Ruotsissa, Norjassa ja Puolassa sekä jatkoi humanitaarisen työmme tukemista kriisialueilla. Sijoitusyhtiö

Athensmedin pitkäaikainen panostus Sudanissa terveyteen ja ravintoon keskittyvässä ohjelmassamme jatkui.

Yritykset olivat erittäin merkittävässä roolissa *Anna lahjaksi tulevaisuus* -joulukeräyksessämme. Joulunajan pitkäjänteinen yhteistyö jatkui **Stockmannin** kanssa, joka toteutti lahjoituskampanjan kassapisteillään sekä verkkokaupassaan.

Joulukeräyksen lahjoittajina oli jälleen laaja joukko organisaatioita, muun muassa **Cap Gemini**, **EY**, **Google/Tuiki Finland**, **Helsingin Mylly**, **Kesko**, **LähiTapiola Varainhoitokonserni**, **Novo Nordisk**, **Paulig**, **Posti**, **Secto Automotive**, **Sofigate**, **Suomen Lääkäriliitto**, **Svea Bank** sekä **UPM**.

Työmme yritys vastuun ja lapsen oikeuksien edistämiseksi liiketoiminnassa jatkui. Edistimme yritys yhteistyötä **YK:n Global Compact Suomi** ja **FIBS**in myötävaikutuksella, sekä kehitysjärjestöjen kattojärjestö **FIN-GON** kanssa.

Kuvassa (vasemmalta): yritysysteistyöpäällikkömme **Camilla Ekholm**, viestinnän asiantuntija **Verna Vuorinen** ja viestinnän harjoittelija **Elisa Heikkilä**, Orion Pharma sekä yhteiskuntasuhdejohtajamme **Veli Liikanen**.

KUVA: ELISA NURMI

Monipuolista tukea säätiöiltä

Linnanmäen Huvipuistoa ylläpitävä **Lasten Päivän Säätiö** lahjoitti vuonna 2024 upeat 3,5 miljoonaa euroa suomalaiseen lasten suoje-
luun perustajajärjestöjensä kautta. Pelastakaa
Lapset on yksi Lasten Päivän Säätiön kuudesta
perustajasta.

Yhteistyö **Google**-säätiön kanssa jatkui yh-
teispohjoismaisen *Digital Citizenship* -ohjelman
parissa lasten digitaitojen ja -turvallisuuden
edistämiseksi. **Brita Maria Renlund** -sääti-
ön rahoituksella jatkettiin Pelastakaa Lasten
Huippula/Toppen-palvelun toteuttamista ruot-
sinkielisten viidesluokkalaisten mediakasva-
tuksen tueksi.

Jatkoimme **Nenäpäiväsäätiön** tuen avulla
lasten koulutuksen tukemista Sudanin kriisi-
alueilla. **Greta Maria Lindblom** -säätiön joka-
vuotinen tuki kohdentui lasten hyvinvointiin ja
suojaan eri Afrikan maissa.

Pitkäjänteinen yhteistyömme jatkui **Eva af
Heurlin** muistorahaston kanssa kotimaan syr-
jäytymisvaarassa olevien lasten tukemiseksi.
Avustuksia toimintaamme myönsivät myös
muun muassa **Eileen Starckjohann ja Thelma
Starckjohann-Bruun Säätiö**, **Lotta Svärd** -sää-
tiö, **Turvallisuuden Tukisäätiö**, **Tuuliaisien sää-
tiö**, **Rantapolku-säätiö sr.**, **Urheiluopistosää-
tiö** sekä **Jenny ja Antti Wihurin rahasto**.

LAPSILLA ON OIKEUS ELÄÄ, OPPIA JA SAADA SUOJELUA

Pelastakaa Lasten työn perustana on maailman laajimmin ratifioitu kansainvälinen ihmisoikeussopimus, YK:n lapsen oikeuksien sopimus. Työmme pitkän tähtäimen visio on, että kaikki lapset jäävät eloon, oppivat ja saavat suojelua. Teimme vuonna 2024 työtä visiomme ohjaamana neljän strategisen tavoitteen saavuttamiseksi, jotka keskittyvät erityisesti

- lasten ja nuorten palveluiden saatavuuden edistämiseen kotimaassa ja humanitaarisissa kriiseissä
- lasten osallisuuden toteutumiseen kaikessa toiminnassamme
- lapsiin kohdistuvan väkivallan ehkäisemiseen
- lapsiköyhyyden vähentämiseen.

Työstimme vuoden aikana myös uutta strategiaamme vuosille 2025–2027. Uudessa strategiassa huomioidaan toimintaympäristössä tapahtuvat pitkän aikavälin trendit, jotka uhkaavat lapsen oikeuksien toteutumista globaalisti. Näitä ovat muun muassa pitkittyvät konfliktit, ilmastonmuutoksen aiheuttamat kriisit sekä lapsiköyhyys.

Vuonna 2024 tavoitimme kotimaassa **75 421** lasta ja kansainvälisesti **690 423** lasta.

Seuraamme strategian toteutumista varmistaksemme, että työmme on tuloksellista ja tehokasta. Vuosiraportissa kuvaamme paitsi työmme tavoittavuutta myös sen vaikutusta. Haluamme varmistaa, että työllämme on konkreettisia ja pysyviä, positiivisia vaikutuksia lasten elämään. Näitä vaikutuksia kuvaamme tässä raportissa.

PELASTAKAA LASTEN VISIO 2030			
ELOONJÄÄMINEN Yksikään alle 5-vuotias lapsi ei menehdy.	OPPIMINEN Kaikilla lapsilla on pääsy laadukkaaseen opetukseen.	SUOJELU Lapsia kohtaan ei esiinny väkivaltaa.	
TAVOITTEEMME			
TAVOITE 1	TAVOITE 2	TAVOITE 3	TAVOITE 4
LAPSET JA NUORET SAAVAT OIKEA-AIKAISESTI TARVITSEMIAAN PALVELUJA	LASTEN OIKEUS OSALLISUUTEEN VAHVISTUU	ELÄMÄ ILMAN VÄKIVALTA	TURVAVERKOT PERHEIDEN TUKENA
MIKÄ MUUTTUU TOIMINTAMME TULOKSENA?			
1.1. Lasten ja nuorten oikea aikaista pääsyä palveluiden ja toimintojen piiriin on edistetty.	2.1. Lasten ja nuorten osallisuus järjestön toiminnoissa, palveluissa ja niiden kehittämisessä toteutuu.	3.1. Lapsiin kohdistuvan väkivallan vähentämiseksi digitaalisissa ja muissa arkiympäristössä on käytössä rakenteita ja toimintamalleja.	4.1. Köyhien ja vähävaraisten perheiden lasten hyvinvointia on lisätty.
1.2. Palvelujen ja toimintojen laatu vastaa lasten ja nuorten yksilöllisiä tarpeita.	2.2. Lasten, nuorten ja heidän kanssaan toimivien aikuisten ymmärrys ja osaaminen lapsen osallisuudesta vahvistuivat.	3.2. Lapsiin kohdistuvan seksuaaliväkivallan vähentämiseksi on otettu käyttöön rakenteita ja toimintamalleja.	4.2. Julkisten varojen budjetointi ja käyttö on johdonmukaista, riittävää ja lasten ja heidän perheidensä tarpeita vastaavaa.
1.3. Palvelut ja toiminnot ovat joustaneet toimintaympäristön muuttuessa.	2.3. Lasten ja nuorten näkemykset tulevat huomioituksi päätöksenteossa.	3.3. Lasten väkivallan kokemuksia on saatu näkyväksi ja niihin on pystytty vastaamaan.	4.3. Perheiden varhaista tukea vahvistamalla on ehkäistyt syrjäytymistä ja eriarvoistumista.
1.4. Humanitaarisissa kriiseissä lasten pääsy peruspalveluihin on turvattu.			

TAVOITE 1

LAPSET JA NUORET SAAVAT OIKEA-AIKAISESTI TARVITSEMIAAN PALVELUJA

Pelastakaa Lapset pyrkii vaikuttamaan siihen, että Suomessa palvelujen ja varhaisen tuen piirissä olevat lapset saavat tarvitsemaansa ja heitä parhaiten tukevaa palvelua joko Pelastakaa Lasten toiminnassa tai muussa sopivassa palvelumuodossa. Vuonna 2024 hyvinvointialueiden taloudelliset vaikeudet alkoivat näkyä perheiden saamien palveluiden järjestämisessä. Eri alueilta on havaittu huolestuttavia merkkejä siitä, että muun muassa perheiden tarvitsemista avohuollon tukitoimista säästetään, ja se edesauttaa ongelmien muuttumista aiempaa haastavammiksi.

Vuonna 2024 tarjosimme varhaista tukea perheille, nuorten hyvinvointia tukevia digitaalisia palveluita ja erilaisia lastensuojelupalveluita. Kehitimme toimintojamme ja palvelujamme niin, että ne edistävät entistä tehokkaammin lasten ja lapsiperheiden mukaan lukien pakolaistaustaisen lapsiperheiden hyvinvointia.

Humanitaarinen, elämää pelastava työmme ympäri maailmaa merkitsee myös globaalisti lapsille pääsyä elintärkeiden peruspalvelujen äärelle. Pelastakaa Lapset pyrkii tukemaan hädänalaisia lapsia ja perheitä sekä akuuteissa että pitkittyneissä humanitaarisissa kriiseissä. Edistimme vuonna 2024 lasten terveyttä ja ravitsemusta paitsi terveystalveluita vahvistamalla myös vanhempien kouluttamisen avulla Sudanissa ja Somaliassa.

Humanitaarisella työllämme edistimme lasten pääsyä turvallisen ja inklusiivisen koulutuksen piiriin hauraissakin olosuhteissa, kuten sotien keskellä Ukrainassa ja Sudanissa, missä kunnostimme tai järjestimme koulutiloja, jaoimme opetusmateriaaleja ja koulutarvikkeita sekä tar erityisesti josimme psykososiaalista tukea koululaisille. Tärkeä osa humanitaarista työtämme on lasten suojeleminen väkivallalta, seksuaaliselta väkivallalta ja häirinnältä. Tässä paikallisten yhteisöjen, perheiden ja viranomaistoimijoiden kanssa tehtävä yhteistyö on avain tuloksiin.

Laadukkaita palveluita lapsille ja nuorille – kotimaassa ja maailman kriiseissä

NÄIN ME SEN TEEMME:

- » Järjestämme lastensuojelupalveluita hyvinvointialueilla.
- » Tarjoamme lapsille ja perheille varhaista tukea haastavissa elämäntilanteissa, vapaaehtoisten ja ammattilaisten avulla.
- » Tarjoamme nuorille turvallista keskusteluseuraa ja tukea verkossa.
- » Tuemme perheitä kriisialueilla, tarjoamme konfliktien ja kriisien keskellä eläville lapsille psykososiaalista tukea ja lastensuojelua ja lapsiystävällisiä tiloja.
- » Tuemme lasten kouluun pääsyä myös humanitaaristen kriisien keskellä turvallisissa tiloissa ja vahvistamme paikallisten viranomaisten ylläpitämää koulutustarjontaa lapsille.
- » Tarjoamme terveys- ja ravitsemuspalveluita lapsille ja perheille haastavissa ympäristöissä.

Seuraamme tavoitteen toteutumista mm. keräämällä tietoa siitä, missä määrin olemme pystyneet purkamaan palveluitamme odottavien lasten ja perheiden jonoa; miten hyvin lastensuojelupalveluissamme lasten osallisuuden laatulupaus toteutui; ja kuinka monta lasta pääsi kouluun tai sai terveyspalveluita humanitaaristen hankkeidemme tuella.

50 %

50 % (2023)

toiminnoistamme ja palveluistamme edistimme lasten ja nuorten pääsyä heille tärkeiden palveluiden piiriin edellistä vuotta nopeammin. Pystyimme tarjoamaan Pelastakaa Lasten tukiperheitä, perhekuntoutusta, kummikoteja ja adoptioneuvontaa useammalle lapselle, nuorelle ja perheelle aiempaa nopeammin.

95 %

96 % (2023)

Pelastakaa Lasten lastensuojelupalveluiden asiakkuuksista lasten osallisuus toteutui laatulupauksen mukaisesti. Keskeinen osa palveluiden laatulupauksia on lasten osallisuuden toteutuminen. Laatulupaukset liittyvät muun muassa lapsen tapaamiseen ennen tukiperheen valintaa ja lapsen toiveiden ja tarpeiden kirjaamiseen valinnan yhteydessä sekä lapsen tapaamiseen sijaisperhekotikäynnillä ja lapsen kuulemiseen ja palautteen keräämiseen.

400 150

Lasten määrä, jotka ovat päässeet kouluun, saaneet terveyspalveluita tai ravitsemustukea Pelastakaa Lasten kautta humanitaarisia kriisejä kohdanneissa Sudanissa ja Ukrainassa, ulkoministeriön ja EU:n tuella.

KUVA: ANNA AUTIO / PELASTAKAA LAPSET

Tuimme lapsia, nuoria ja vanhempia Viertolan kouluampumisen jälkeen

Vantaan Viertolassa tapahtunut kouluampuminen järkytti niin lapsia kuin aikuisia. Pelastakaa Lapset tarjosi muun muassa keskustelutukea lapsille ja nuorille. Nettinuorisotalon kävijämäärä kolminkertaistui keskivertopäivään verrattuna, koska tuen tarve oli niin valtava.

Pelastakaa Lasten pitkäjänteinen valmiustointi kriisi- ja häiriötilanteita varten mahdollisti nopean reagoinnin Vantaan kouluampumiseen huhtikuussa 2024. Järjestö tarjosi lapsille ja nuorille välittömästi keskustelutukea luotettavien ammattilaisten ja koulutettujen vapaaehtoisten kanssa nettinuorisotalo Netarissa.

KESKUSTELUAPUA LAPSILLE JA NUORILLE YMPÄRI SUOMEA

Netarin palvelujen resursseja ja aukioloaikoja laajennettiin tapahtuman jälkeisinä päivinä, jotta lapset ja nuoret ympäri Suomea pääsivät purkamaan tunteitaan ja keskustelemaan tapahtuneesta. Nettinuorisotalo

tarjosi kahdenkeskistä keskustelutukea chatissa ja WhatsApp-palvelussa, johon nuoret pääsivät keskustelemaan jonottamatta. Netarin kävijämäärä yli kolminkertaistui, koska tuen tarve oli niin valtava. Nuoria tavoitettiin myös heidän käyttämillään alustoilla, kuten Twitchissä, Momiossa ja Discordissa. Myös TikTokissa ja Instagramissa viestittiin nuorille.

KOULUN TURVALLISUUS MIETITYTTI

Vantaan tapahtumien jälkeen lapset eri puolilla maata myötäelivät toisten lasten hätää ja kokivat surua, ahdistusta, pelkoa ja vihaakin. Monet olivat huolissaan siitä, ovatko he ja

heidän läheisensä turvassa. Monia mietitytti, uskaltaako kouluun mennä ja voiko vastavaa tapahtua uudestaan.

Somessa levinneet huhut lisäsivät ahdistusta ja hämmennystä. Esimerkiksi Tiktokissa levisi videoita, joiden todenperäisyyttä ei voitu varmistaa. Ohjasimme nuoria oikeiden tiedonlähteiden äärelle, koska kriisitilanteessa lasten ja nuorten voi olla tavallista vaikeampaa erottaa faktaa ja väärää tietoa toisistaan.

OHJEITA LASTEN JA NUORTEN TUKEMISEEN

Lapset tarvitsivat tukea kotona ja koulussa tai päiväkodissa. Pelastakaa Lasten sosiaalisen median kanavissa jaettiin aikuisille ohjei-

ta siitä, miten he voivat tukea lapsia. Ohjeissa korostettiin, että aikuisten on tärkeä seurata, kuinka lapsi reagoi tapahtuneeseen, kuunnella lapsen kysymyksiä herkällä korvalla, antaa niihin rehellisiä vastauksia ja lohduttaa. Aikuisia kannustettiin suojelemaan lapsia liialliselta uutis- ja mediatulvalta. Lasten kuulluksi tulemisen tärkeyttä korostettiin, ja kannustettiin tarvittaessa ohjaamaan lapset ja nuoret tukipalveluihin.

KUVITUSKUVA

Asiakasperheiden hyvinvoinnin vahvistuminen perhekuntoutuksen tuloksena – vaikuttavuus näkyväksi mittariston avulla

Sosiaali- ja terveystalveluiden murroksessa on tärkeää, että tuomme esille palvelujen vaikuttavuutta lasten kokemana. *Vaikuttavuus esiin* -mittariston avulla tuomme lasten hyvinvoinnin parantumista näkyväksi.

Vaikuttavuus esiin -mittaristo on Ensi- ja turvakotien liiton kehittämä mittaristo, jolla pystytään osoittamaan erityisesti järjestölähtöisten palveluntuottajien työn vaikuttavuutta. Mittaristo on käytössä Pelastakaa Lasten perhehoidossa, sijaishuoltoyksiköissä ja perhekuntoutusyksiköissä. Se mahdollistaa työmme avoimen yksilö- ja palvelutoimintokohtaisen seurannan ja vaikuttavuuden osoittamisen myös hyvinvointialueille.

KOKEMUS HYVINVOINNISTA, TOIMINTAKYVYSTÄ JA ELÄMÄNTILANTEESTA

Vaikuttavuus esiin -mittaristo on lapselle helpokäyttöinen, ja sen tuloksia ja muutoksen suuntaa tarkastellaan yhdessä lapsen kanssa. Mittaristoon vastataan kännykkään tulevalle kyselyllä. Mittaristossa on viisiportainen asteikko, jossa kysytään lapsen subjektiivista kokemusta omasta hyvinvoinnista, toimintakyvystä ja elämäntilanteesta. Kysymykset käsittelevät arjen sujuvuutta, sosiaalisia suhteita, turvallisuuden tunnetta, toiveikkautta ja haittakokemuksia. Kysymyksiin voi vastata 12 kielellä, ja kysymykset on muokattu kullekin eri ikäryhmälle soveltuviksi.

Perhekuntoutusyksiköissämme Tyrskyssä ja Suvikummissa kysely täytetään perheen tulo- ja lähtötilanteessa sekä kuntoutuksen aikana kuukausittain siten, että lapset täyttävät kyselyn yhdessä vanhempiensa kanssa perheohjaajan tapaamisessa. Hyödynnämme kyselyistä saamaamme tietoa sekä asiakas-kohtaisesti että palveluyksikkö- ja palvelutoimintokohtaisissa raportoinneissa, jolloin saamme työmme kehittämiseksi arvokasta tietoa.

POSITIIVISIA MUUTOKSIA PERHEKUNTOUTUKSEN AIKANA

Aloitimme Vaikuttavuus esiin -mittariston käytön vuonna 2024. Tulokset osoittavat, että kouluikäiset lapset kokivat hyvinvoinnissaan ja elämäntilanteessaan positiivisia muutoksia perhekuntoutuksen aikana. Yli puolet kouluikäisistä lapsista (54 %) koki hyvinvointinsa parantuneen perhekuntoutusjakson aikana. Lapset ovat toiveikkaampia, kokevat sosiaalisten suhteidensa parantuneen ja kokevat olonsa turvallisemmaksi.

Lisäksi perhekuntoutuksessa kerätään asiakaspalautetta säännöllisesti lapsilta, vanhemmilta ja hyvinvointialueiden sosiaalityöntekijöiltä. Hyvinvointialueiden sosiaalityöntekijät arvioivat perhekuntoutusyksiköidemme työn erittäin laadukkaaksi (kokonaisarvosana 9,5/10) ja suositteluindeksi oli 5 (asteikolla 1–5).

Perheiltä saatu palaute kertoo, että he ovat saaneet tukea ja kokeneet tulleen kuulluiksi ja kohdatuksi:

”Kaikki mitä tarvitsin, niin sain niihin apua. Minulle vaikeat asiat selitettiin siten, että ymmärsin ne.”

”Olen oppinut, kuinka toimia nuoremman lapsen kanssa haastavissa tilanteissa, saanut keinoja hänen käyttökseen, kuinka rauhoitan häntä.”

”Minut ja lapseni kohdattiin aidosti ja luottavaisesti.”

”Minuun on luotettu ja uskottu, että selviän.”

Perhekuntoutuksen vaikutukset jatkuvat kuntoutusjakson jälkeen perheiden arjessa. Perheet saavat konkreettisia keinoja arjessa selviytymiseen, vanhemmuuteen ja lasten kehityksen tukemiseen. Tulokset osoittavat, että yksilöllinen ja yhteisöllinen tuki yhdessä auttavat perheitä pysymään yhdessä ja tarjoavat heille paremmat lähtökohdat tulevaisuuteen.

KUVITUSKUVA

Mitä perhekuntoutus on?

Perhekuntoutus on tarkoitettu lastensuojelun asiakkaina oleville perheille, jotka tarvitsevat intensiivistä ja ympäri-vuorokautista tukea.

Jokaiselle perheelle laaditaan yksilöllinen kuntoutussuunnitelma, joka pohjautuu heidän vahvuuksiinsa ja haasteisiinsa. Tavoitteena on saavuttaa hyvä arki perheen toimintarakenteita ja taitoja vahvistamalla.

Perheen arki muuttuu vakaammaksi, vuorovaikutustaidot paranevat ja ristiriitojen hallinta kehittyy. Samalla tarve raskeammille tukimuodoille vähenee, mikä säästää resursseja pitkällä aikavälillä.

Kouluruoka tukee Sudanin lasten oppimista ja hyvinvointia

Kouluruokailu on tuonut merkittäviä parannuksia Sudanin lasten elämään humanitaarisen kriisin keskellä. Lasten koulunkäynti on lisääntynyt huomattavasti, ja heidän ravitsemustilanteensa on kohentunut.

Sudanin sodan alkamisen jälkeen huhtikuussa 2023 lukemattomat perheet ovat joutuneet pakenemaan kodeistaan etsiessään turvaa, monet useita kertoja. Eniten sodan vaikutuksista kärsivät lapset. Koulut on suljettu, perheet kamppailevat ruoan löytämiseksi ja terveydenhuolto on romahtanut. Tällä hetkellä noin 90 prosenttia Sudanin kouluikäisistä lapsista ei pääse kouluun, ja lähes puolella väestöstä ei ole saatavilla riittävästi ravitsevaa ruokaa.

Pelastakaa Lapset tukee Punaisenmeren ja Etelä-Kordofanin osavaltioiden lapsia kouluissa ja epävirallisissa oppilaitoksissa tarjottavan päivittämän kouluruokailun avulla. Paikallisesti tuotetuista elintarvikkeista valmistettuja ravitsevia aterioita tarjoamalla autamme paikkaamaan sekä lasten ravitsemustilannetta että koulutusvajetta.

RAVITSEVA KOULURUOKA TUKEE LASTEN KOULUNKÄYNTIÄ

Aiemmin lapset olivat liian nälkäisiä keskittyäkseen koulunkäyntiin tai jäivät kotiin autamaan perhettään ruoan etsimisessä, mutta nyt lapset palaavat ruokailun ansiosta kouluun. Koulujen mukaan lasten koulunkäynti on lisääntynyt keskimäärin 15 prosenttia sen jälkeen, kun kouluruoka tuli osaksi koulupäivää. Osa lapsista on jopa palannut kouluun keskeytettyään koulunkäynnin aiemmin. Opettajien mukaan koulunkäynti on muuttunut säännöllisemmäksi, ja lapset ovat keskittyneempiä ja sitoutuneempia oppimiseen.

Kun lapset saavat säännöllisesti ravitsevia aterioita, he kasvavat, kehittyvät ja pystyvät keskittymään opetukseen paremmin. Ennen kouluruokaohjelmaa vain 7 prosenttia oppilaista raportoi syövänsä ruokaa, jossa oli aineksia neljästä eri ruoka-aineryhmästä. Vuonna 2024 haastatelluista oppilaista kaikki kertoivat syövänsä useammasta kuin

neljästä ruoka-aineryhmästä, mikä kertoo selkeästi ruokavalion monipuolistumisesta.

Ruokailun lisäksi kouluista on tukemme myötä tullut lapsille turvallisempia ja terveellisempiä ympäristöjä. Paikallisyhteisöjen tuella on rakennettu tai kunnostettu vesipisteitä, jotka tarjoavat puhdasta juomavettä sekä mahdollistavat sen, että lapset voivat huolehtia hygieniasta koulussa.

Vanhempia, opettajia, koulujen kokkeja ja muita yhteisöjen jäseniä on koulutettu ravitsemuksesta, hygieniasta, perheiden talouden hallinnasta ja ensiavusta. Tämä on auttanut perheitä omaksumaan parempia ruokailu- ja hygieniakäytäntöjä myös kotona. Vanhempien testattu tietotaso näistä teemoista kasvoi koulutuksen jälkeen 44 prosentista 83 prosenttiin.

Myös kokkien ravitsemus- ja hygieniasaaminen kasvoi, minkä seurauksena lapsille tarjottavan ruuan ravitsevuudesta ja hygienias- ta huolehditaan aiempaa paremmin.

Lisäksi kouluihin on perustettu kotipuutarhoja, joissa lapset ovat oppineet kasvattamaan vihanneksia. Koulupuutarhat tarjoavat lapsille käytännön taitoja, joita he voivat hyödyntää myös kotona perheidensä kanssa. Näin he parantavat kotitalouksiensa ravitsemusta ja monipuolistavat aterioita itse kasvatetuilla vihanneksilla.

Keskellä vakavaa humanitaarista kriisiä ja äärimmäisen haastavissa olosuhteissa yhteinen työmme on antanut lapsille syyn palata kouluun ja parantanut heidän ravitsemustaan. Käytännönläheiset ratkaisut vastaavat lasten ja perheiden sekä välittömiin että pitkäaikaisiin tarpeisiin.

Koulutusta Sudanissa

Tuemme koulutusta, lapsen oikeuksien toteutumista ja kouluruokailua Sudanissa Euroopan unionin kehitysrahoituksen (INTPA) rahoittamana.

KUVA: PELASTAKAA LAPSET

Kummikodit vahvistavat perheiden tukiverkkoja

Vapaaehtoiset kummikodit avaavat kotinsa ovet lapsille, jotka kaipaavat elämäänsä lisää turvallisia aikuisia. Yhteensä 387 lapsella oli oma kummikoti vuonna 2024. Vuoden aikana solmittiin 113 uutta tukisuhdetta.

Kummikotitoiminta on Pelastakaa Lasten tarjoamaa varhaista tukea perheille, joilla on vähäiset tukiverkostot, uupumusta tai taloudellisia haasteita. Kummikodit on tarkoitettu 1–12-vuotiaille lapsille, jotka kaipaavat elämäänsä lisää turvallisia aikuisia, yksilöllistä huomiota ja uusia kokemuksia. Samalla lapsen vanhemmat saavat välillä hengähtää ja levätä. Toiminnalla tuetaan perheitä varhaisessa vaiheessa ennen kuin ongelmat ehtivät kasaantua ja vaikeutua.

Palautekyselyyn vastanneista vanhemmista 100 % koki, että toiminta on ollut lapselle mielekästä ja tuonut hänen elämäänsä iloa ja positiivisia kokemuksia. 98 % palautekyselyyn vastanneista vapaaehtoisista koki, että tukisuhde tuo merkitystä heidän omaan elämäänsä.

Kummikodit ovat ammattilaisten kouluttamia vapaaehtoisia, joiden luona lapsi kyläilee 1–3 kertaa kuussa. Vierailut sovitaan joustavasti lasten ja perheiden tarpeiden sekä vapaaehtoisten elämäntilanteen mukaan. Pelastakaa Lapset tukee vapaaehtoisia heidän tärkeässä tehtävässään muun muassa yksilötuen, lisäkoulutusten ja virkistystoiminnan avulla.

KUVA: ANNA AUTIO / PELASTAKAA LAPSET

Kummikoti on Emilialle kaverikoti

Emilia rakastaa koiria, mutta hänen perheellään ei ole mahdollisuutta ottaa lemmikkiä. Kerran kuussa hän pääsee viettämään viikonlopun kummikodissa, jossa saa rapsutella Susu-koiraa sekä ratsastaa.

Emilia asuu kahdestaan äitinsä **Eevan** kanssa. Tukiverkosto on pieni, ja arki on kiireistä työpäivien, koulupäivien ja harrastusten kanssa. Eeva halusi tyttärelleen kummikodin, jotta tämä saisi lisää turvallisia aikuisia ja lapsia elämäänsä. Pelastakaa Lasten avulla Emilia sai kummikodin **Marjan** ja **Viivin** perheestä.

KARVAISET ELÄINKAVERIT

Kummikodin tytär, Viivi, harrastaa ratsastusta, joten myös Emilialla on ollut mahdollisuus tutustua hevosiin ja poneihin. Emilia käy kummikotiviikonloppuina Napero-ratsastuksessa, joka kustannetaan Pelastakaa Lasten tarjoaman harrastustuen avulla.

Emilia on ystäväystynyt niin hyvin Viivin kanssa, että heistä on tullut melkein kuin siskokset. Ratsastustallilla tytöillä on omat lempiponinsa, Pampula ja Buffalo.

“Emilialla on luontaisesti hyvä ote eläimiin, niin meidän Susu-koiraan kuin tallin poneihinkin”, kummikodin äiti, Marja kertoo.

TÄRKEÄ HENGÄHDYSTAUKO ÄIDILLE

Emilia kävi ensin tutustumassa kummikodissa äitinsä kanssa, sitten yksinään päiväkylässä, ja lopulta hän vietti kummikodissa kokonaisen viikonlopun.

Emilian äidille tärkeintä oli, että kummikodin arvomaailma, näkemys kasvatuksesta ja lasten kanssa olemisen tavasta olivat luontevasti samantapaisia. Vapaa viikonloppu kerran kuukaudessa on ollut tervetullut hetki levätä ja hoitaa rästiin jääneitä asioita keskeytysettä.

”Minulle oli tärkeää, että Marja oli kylliksi samankaltainen kuin minä vanhempana. Oman ajan ottaminen olisi ollut vaikeaa, ellen olisi pystynyt luottamaan häneen. Hengähdystauot ovat olleet minulle merkityksellisiä jakamiseni kannalta”, Eeva sanoo.

TAVOITE 2

LASTEN OIKEUS OSALLISUUTEEN VAHVISTUU

Yksi keskeisimmistä lapsen oikeuksista on lapsen mahdollisuus vaikuttaa itseään koskeviin asioihin, toimintaan ja osallistua päätöksiin. Pelastakaa Lapset kehitti ja arvioi vuonna 2024 jatkuvasti sitä, miten tukemme piirissä oleva lapsi on aidosti osallinen omissa asioissaan ja prosesseissaan.

Tavoitteemme on, että lapsi saa kokemuksen osallisuudesta ja siitä, että hän voi aidosti osallistua toiminnan kehittämiseen. Lapsen osallisuus ei voi toteutua, jos lapsen elämään vaikuttavat aikuiset eivät näe sitä tärkeänä ja merkittävänä lapsen kehityksen, kasvun ja hyvinvoinnin kannalta.

Vahvistimme ammattilaisten, viranhaltijoiden, päättäjien ja vapaaehtoisten sekä lapsen läheisten ymmärrystä osallisuudesta. Vaikutimme siihen, että pienimpien ja erityisen haavoittavassa asemassa olevien lasten osallistuminen ja kuuleminen toteutuu entistä paremmin arkiyhteisöissä, lapsiperheiden palveluissa ja lapsia koskevia päätöksiä tehtäessä.

Vuoden 2024 aikana kokeilimme ja kehittimme erityisesti pienempien lasten kanssa vaikuttamista. Aikaisempien vuosien pilotointien pohjalta laadimme käytännöllisen työkirjan lapsen dialogiseen kohtaamiseen sekä kehittimme työvälineitä lapsen oikeuksien kartoittamiseen lasten kanssa.

Lasten osallistaminen ja osallistuminen oli tärkeä osa lastenoikeusperustaista työtämme myös kansainvälisessä toiminnassa. Vahvistimme Sambiassa, Somalimaassa, Burkina Fasossa ja Norsunluurannikolla lasten oikeuksien ryhmiä, joissa lapset paitsi toimivat yhdessä myös oppivat taitoja, joilla tunnistaa lapsiin kohdistuvaa väkivaltaa ja haakea apua – sekä omassa elinympäristössään että verkossa. Ryhmissä oli mukana myös vammaisia lapsia, joiden osallisuutta yhteiskuntaan ja kokonaisvaltaiseen elämään lisäsimme. Länsi-Afrikan lastensuojeluhankkeissamme lasten omia kokemuksia haasteistaan sekä arvioita antamastamme tuesta kerättiin suomalaisen AskKids-virtuaali-sovelluksen avulla.

Kaikilla lapsilla oikeus osallisuuteen

NÄIN ME SEN TEEMME:

- » Vahvistamme lapsen kuulemistä ja palveluiden kehittämistä yhdessä lasten kanssa lapsiperheille suunnatuissa palveluissa.
- » Kehitämme lapsiystävällisiä keinoja kysyä ja kerätä palautetta lapsilta ja koulutamme ammattilaisia lasten osallisuudesta.
- » Kuulemme lasten ja nuorten kokemuksia, välitämme tietoa päätöksentekoon sekä tuemme heidän mahdollisuuksiaan vaikuttaa.
- » Lasten osallisuus on keskeinen osa kaiken työmme suunnittelua, toteutusta, seurantaa ja arviointia.

Seuraamme tavoitteen toteutumista mm. keräämällä tietoa siitä, kuinka monessa toiminnassa ja palvelussamme on tehty lasten kanssa kehittämistyötä; kuinka suuri osuus Pelastakaa Lasten toiminnassa mukana olevista lapsista kertoi kokevansa osallisuutta; ja missä määrin lasten osallisuuden avainkriteerit täyttyivät Pelastakaa Lasten kansainvälisessä työssä.

35 %

76 % (2023)

Pelastakaa Lasten kotimaan toiminnoista ja palveluista on tehty kehittämistyötä yhdessä lasten kanssa. Lasten kanssa on kehitetty esimerkiksi Lapsen oikeuksien dialogi -menetelmää, ja nuorten kanssa väkivaltaisen ekstremismin ja radikalisoitumisen ennaltaehkäisyä. Lastenkodeissa lapset ovat olleet mukana kehittämässä yksiköiden toimintaa. Vuoden 2023 parempaa tulosta selittää osin se, että silloin oli käynnissä Lasten osallisuus -hankkeen pilotteja useissa eri toiminnoissa.

75 %

53 % (2023)

Pelastakaa Lasten kotimaan toiminnassa mukana olevista lapsista kertoi kokevansa osallisuutta. Osallisuuden toteutumista kysyttiin lapsilta muun muassa näin: Voitko vaikuttaa siihen, mitä toiminnassa tehdään? Pystytkö puhumaan toiminnassa haluamistasi asioista? Onko sinun toiveitasi kuunneltu? Tunnetko olosi turvalliseksi toiminnassa?

91 %

95 % (2023)

lapsen osallisuuden avainkriteereistä täyttyi Pelastakaa Lasten kansainvälisessä työssä. Kriteereitä tarkasteltiin esimerkiksi seuraavien kysymysten kautta: Jaettiin tietoa työstämme lapsiystävällisessä muodossa? Otettiin työstämme saadut palautteet huomioon päätöksenteossa hankkeiden kehittämiseksi? Saivatko lapset ja yhteisöt tietoa palautteensa vaikutuksista?

KUVA: NINA SALOKANGAS / PELASTAKAA LAPSET

Kohti turvallisempaa huomista – Vaikuttamiskampanja lasten kanssa

“Turvallisempi huominen lapsille” -kampanjassa vaikutettiin yhdessä alle 12-vuotiaiden ja eriarvoisessa asemassa olevien lasten kanssa. Kampanja osoitti, että lasten kanssa kannattaa vaikuttaa yhdessä ja aidosti heitä kuullen.

Kampanjaa varten tavattiin 127 lasta, joilla oli elämässään erilaisia haasteita, esimerkiksi toimintarajoitteiden, maahanmuuttotaustan tai vaikean elämäntilanteen seurauksena. Tarkastelimme lasten kanssa epäkohtia, joita he kokivat elämässään. Lapset kertoivat kokemuksistaan ja heille tärkeistä asioista, erityisesti turvattomuuden ja väkivallan kokemuksistaan. Lapsilla oli myös erinomaisia ideoita ja ratkaisuja turvallisuuden kokemuksen vahvistamiseksi.

Lasten tapaamisten ja heidän kertomansa pohjalta toteutettiin vaikuttamiskampanja, jonka avulla vietiin tietoa lapsen oikeuksien toteutumisesta lasten kanssa työskenteleville ammattilaisille ja päätöksentekijöille. Kampanja herätteli aikuisia pohtimaan lasten turvattomuuden kokemuksia ja ratkaisuja, joilla vahvistaa lasten turvallisuuden tunnetta.

LASTEN KIRJE PÄÄTTÄJILLE

Lapset tuottivat materiaalia ja tietoa kampanjaan, minkä lisäksi lasten kanssa syvennettiin, validoitiin, tarkennettiin ja arvioitiin tietoa kampanjan eri vaiheissa.

Lasten viestejä välitettiin päättäjille monin tavoin, kuten kirjoitusten, sosiaalisen median sekä tapahtumien ja tapaamisten avulla. Kampanjan aikana tavoitettiin yhteensä 47 päättäjää: kansanedustajia, kunta poliitikkoja ja virkamiehiä.

Kampanjassa lasten kirjeet lähetettiin presidentille, pääministerille, lapsiasiavaltuutetulle, lapsistrategiayksikölle ja Helsingin apulaispormestarille. Päättäjät vastasivat kirjeisiin ja kertoivat, että he olivat saaneet uutta tietoa lasten kertomista asioista. He myös jakoivat konkreettisia esimerkkejä siitä, miten he aikovat omalta osaltaan edistää

” Minua kiukuttaa, kun olen näin pieni. Kukaan ei kysy minulta.

Vaikuttamiskampanjaan osallistunut lapsi

lasten oikeuksien parempaa toteutumista päätöksenteossa. Esimerkiksi pääministeri lupasi kirjeessään, että *”Suomessa on aina ymmärretty, että lasten ja nuorten hyvinvointi on tärkein asia Suomen menestyksen kannalta. Teistä on pidettävä huolta. Minun hallitukseni haluaa kantaa oman kortensa kekoon. Se tarkoittaa, että emme jätä teitä yksin.”*

KAMPAJAN VAIKUTUKSET PÄÄTÖKSENTEOSSA

Päätäjien tietoisuus lasten oikeuksien epäkohdista lisääntyi kampanjan aikana. Palautteiden perusteella 87 prosenttia päättäjistä koki saaneensa uutta tietoa lasten kokemista epäkohdista.

Päätäjille ja asiantuntijoille suunnatun kyselyn vastaajista 71 prosenttia ilmoitti aikovansa vahvistaa osaamistaan lasten turvallisuuden kokemusten huomioimisesta. Kampanjan tapahtumiin osallistuneiden palautekyselyssä 89 prosenttia vastasi aikovansa hyödyntää lapsilta saatua tietoa työssään ja päätöksissään.

MITÄ ITSE OPIMME LAPSILTA?

Kampanja osoitti, että pienten ja eriarvoisesta asemassa olevien lasten kanssa voi ja kannattaa vaikuttaa. Lasten kanssa vaikuttaminen kiinnostaa ilmiönä, ja lasten mielipiteistä ollaan kiinnostuneita. Aikuisten tehtävänä on suunnitella vaikuttamisen tavat, menetelmät sekä toiminnot siten, että ne ovat lapsille mielekkäitä, ymmärrettäviä sekä osallisuuden kokemusta tukevia.

Lasten mielestä kampanjassa parasta oli se, että he saivat kertoa omista mielipiteistään ja olla mukana vaikuttamassa nimenomaan heille tärkeisiin asioihin. Tämä on osoitus siitä, että lapsille merkityksellisintä on se, että he tulevat aidosti kuulluksi.

KUVA: PELASTAKAA LAPSET

Osallisuus vahvistaa lasten kykyä kohdata haasteita Länsi-Afrikassa

Burkina Fasossa jatkuvat maansisäiset konfliktit ovat ajaneet yli 2 miljoonaa ihmistä pakoon ja altistanut yli 3,5 miljoonaa lasta väkivallalle, lapsityöille ja muulle hyväksikäytölle. Pelastakaa Lapset pyrkii lastensuojeluohjelmallaan vahvistamaan lasten omaa ääntä heitä koskevissa päätöksissä.

Kuten monissa kriiseissä, myös Burkina Fasossa lapset ovat kriisin suurimpia kärsijöitä. Tähän Pelastakaa Lapset on halunnut vaikuttaa lastensuojeluohjelmallaan osallistamalla lapset heitä itseään koskeviin päätöksiin. Yhdessä paikallisten kansalaistoimijoiden kanssa tavoitteenamme on ollut parantaa lasten itsesuojelutaitoja ja vahvistaa heidän henkistä jaksamistaan – osallistaen lapsia omissa yhteisöissään.

Lasten osallistumisen esteitä on useita. Burkina Fasossa esimerkiksi kulttuuriset käytännöt estävät lapsia osallistumasta päätöksentekoon. Myös turvallisuusuhat ja pakolaisuus rajoittavat lasten osallistumismahdollisuuksia. Tyttöihin kohdistuu lisäksi rajoitteita ilmaista itseään sukupuolirooleihin liittyvien odotusten vuoksi.

TIETOISUUTTA LASTENSUOJELUSTA JA LAPSEN OIKEUKSISTA LISÄTTY YHTEISÖISSÄ

Pelastakaa Lasten ja sen kumppaneiden toteuttamien lasten kerhojen ja työryhmien avulla yli 1 500 lasta on voinut osallistua keskusteluihin lastensuojelun periaatteista, lapsen oikeuksista ja oman yhteisön kehittämisestä. Mukana olevat lapset ovat saaneet koulutusta sekä oppineet viestimään muille muun muassa lapsiavioliittojen ja lapsiin kohdistuvan väkivallan haitallisuudesta ja lasten oikeudesta koulunkäyntiin. Nämä viestit ovat tavoittaneet yli 15 000 muuta lasta (8 482 tyttöä ja 7 200 poikaa) ja lähes 7 000 aikuista.

Edellisvuonna selvitimme, että vuoden kestäneen ohjelmatyön jälkeen niiden lasten

osuus, jotka tiesivät, mistä hakea apua kohdatessaan väkivaltaa, oli kasvanut 2 prosentista 81 prosenttiin. Samaan aikaan vanhemmuusohjelmissamme on saavutettu hyviä tuloksia: vuonna 2024 haastatelluista lapsista 87 prosenttia ilmoitti, että kommunikaatio vanhempien kanssa on muuttunut kannustavammaksi ja positiivisemmaksi.

Lasten kanssa tehty tietoisuuden lisääminen on muuttanut burkinaalaisten yhteisöjen jäsenten asenteita lasten suojelua kohtaan. Monet vanhemmat ja kyläyhteisöjen johtajat ovat alkaneet torjua haitallisia käytäntöjä, kuten lapsiavioliittoja ja lapsityövoiman käyttöä kultakaivosalueilla. Aiemman selvityksemme mukaan 92 prosenttia toiminta-alueilla haastatelluista 320 aikuisesta ilmoitti luottavansa kykynsä suojella lapsia väkivallalta aiempaa paremmin. Perinteisten ja uskonnollisten johtajien osallistuminen on myös auttanut tekemään näistä viesteistä pysyviä keskustelunaiheita yhteisöissä.

Hankkeemme avulla on myös perustettu paikallisia lastensuojelukomiteoita ja koulutettu yhteisöihin yhteyshenkilöitä, jotka työskentelevät lasten kanssa havaitakseen esimerkiksi lapsityövoiman käyttöä, pakkoavioliittoja tai seksuaaliväkivaltaa ja ilmoittaakseen niistä. Myös sosiaalityöntekijöitä koulutettiin varmistamaan lasten vahva osallistaminen tapausten käsittelyyn, jotta he voivat kertoa tilanteestaan ja osallistua tulevaisuuttaan koskevaan päätöksentekoon. Tämä on auttanut puuttumaan ongelmiin varhaisessa vaiheessa ja varmistamaan, että lapset saavat tarvittavaa suojelua ja tukea. Selvitimme aiemmin, että 95 prosenttia väkivallan tai hyväksikäytön kohteeksi joutuneista lapsista oli tyytyväisiä tapaan, jolla heitä kuunneltiin, ja ratkaisuihin, joita heidän ongelmiansa ratkaisemiseksi löydettiin.

LAPSET MUUTOKSENTEKIJÖINÄ

Burkina Fason lastensuojelutyössä on hyödynnetty myös suomalaista innovaatiota, lapsiystävällistä AskKids-sovellusta, jolla lapsilta voidaan kerätä digitaalisesti luottamuksellista palautetta ohjelman toimivuudesta ja toisaalta myös yhteisöissä tarjolla olevista

palveluista lastensuojeluun ja lasten oikeuksien toteutumiseen liittyen. AskKids-sovellusta käyttäneiden palaute on ollut positiivista.

"Haluan usein sanoa asioita, mutta en uskalla aikuisten kuullen, mutta laitetta käyttäessäni voin rauhassa kertoa asioista."

Sovellus on helppokäyttöinen myös lukutaidottomille lapsille, koska ääniviesti-vaihtoehtoa voi hyödyntää jokaisen omalla kielellä.

"Tykkään kuunnella kysymyksiä omalla äidin kielelläni, se on mielenkiintoista."

Vaikka lapset kohtaavat Burkina Fasossa vakavia humanitaarisia ja sosiaalisia haasteita, Pelastakaa Lasten lastensuojelutyön kaltaiset aloitteet ovat parantaneet merkittävästi heidän mahdollisuuksiaan osallistua ja ilmaista itseään, sekä suojella itseään paremmin. Luomalla turvallisia tiloja keskustelulle, tarjoamalla koulutusta ja ottamalla lapset mukaan päätöksentekoon nämä ohjelmat ovat antaneet lapsille mahdollisuuden tulla aktiivisiksi muutoksen tekijöiksi.

Nuoret ja kansanedustajat keskustelivat lapsiperheköyhyydestä

Lasten osallisuus otettiin entistä vahvemmin mukaan Lapsen ääni -kyselyn kehittämiseen ja viestin viemiseen päättäjille. Päättäjätapaamisessa nuoret pääsivät keskustelemaan lapsiperheköyhyydestä kansanedustajien kanssa.

Pelastakaa Lasten Lapsen ääni -kyselyä halettiin kehittää vuoden 2024 aikana entistä vahvemmin lasten ja nuorten osallisuutta tukevaan suuntaan. Tämän vuoksi raportin työstöön kutsuttiin mukaan osallistujia Yhden Vanhemman Perheiden Liiton nuorten vaikuttajaryhmä Tsemppareista. Lapsen ääni -kyselyn tuloksia työstettiin Tsemppareiden kanssa työpajoissa, minkä lisäksi nuoret saivat muotoilla Lapsen ääni -raporttiin esipuheen. Näin lasten ja nuorten ääni saatiin vahvemmin kuuluviin niin raportissa kuin tulosten käsittelyssäkin.

Pelastakaa Lapset järjesti päättäjätapaamisen eduskunnassa Lapsen oikeuksien päivänä osana Lapsen ääni -kyselyyn liittyvä osallisuustoiminta. Kahdeksan 11–18-vuotiasta nuorta pääsi eduskuntaan tapaamaan seitsemää kansanedustajaa eri puolueista.

TALOUELLINEN NIUKKUUS JA EPÄVARMUUS KUORMITTAVAT

Päättäjätapaamisessa nuoret kertoivat omia näkemyksiään pienituloisuudesta sekä perheiden tarvitsemista tukitoimista. He avasivat arkeaan ja elämäänsä avoimesti ja koskettavasti, mikä sai päättäjät kuuntelemaan heitä tarkalla korvalla.

Keskusteluissa nostettiin esille monenlaisia teemoja pienituloisuuden lisäksi. Näin lisättiin päättäjien ymmärrystä lapsiperheköyhyyden moniulotteisista vaikutuksista lasten elämään. Esillä oli muun muassa mielenterveyteen, avun saamiseen ja palveluihin, harastamiseen, kiusaamiseen ja asumiseen liittyviä asioita. Keskustelua käytiin myös yhden vanhemman perheiden tilanteesta.

Tärkeä viesti päättäjien suuntaan oli nuorten kuvaileman taloudellisen niukkuuden ja epävarmuuden aiheuttaman kuormittavuuden

den taakka, joka nuorten mukaan heikentää merkittävästi heidän hyvinvointiaan ja tulevaisuudenuskoa. Taloudellinen niukkuus myös luo nuorten mukaan eriarvoisuutta eri perhetaustoista tulevien lasten ja nuorten välille sekä lisää nuorten syrjäytymisriskiä.

KANSANEDUSTAJAT LUPASIVAT SITOUTUA KONKREETTISIIN TOIMIIN

Nuorten kokemusmaailmasta kumpuavat tiedot ovat tärkeitä päättäjille, kun he tekevät sosiaaliturvaa ja palveluita koskevia päätöksiä. Kansanedustajat lupasivat tapaamisessa edistää työssään nuorten esiin nostamia asioita. Näiden lupausten avulla keskusteluista saatiin konkreettisia toimia, joihin päättäjät lupasivat sitoutua. Lupauksia julkaistiin lapsen oikeuksien viikolla Pelastakaa Lasten sosiaalisen median kanavissa. Jatkossa näitä lupauksia voidaan nostaa esille, kun pienituloisten perheiden lasten näkökulmia ja päättäjien sitoumuksia on tarpeellista huomioida.

Hyvää kohtelua koskevan suunnitelman kehittäminen yhdessä lasten kanssa

Ritvalan lastenkodissamme päivitettiin hyvää kohtelua koskeva suunnitelma yhdessä lasten kanssa. Kehittämistyö lisäsi avointa ja arvostavaa puhekulttuuria Ritvalassa sekä lasten mahdollisuuksia tuoda omia ajatuksiaan ja mielipiteitään esille.

Suunnitelman päivittäminen tehtiin syksyllä 2024 kehittämistyöpajojen avulla. Työpajojen aiheet olivat toiminta, oikeudet, hyvä hoito ja rajoitustoimenpiteet Ritvalassa sekä meidän yhteinen Ritvala. Työpajoissa käytettiin osallistavia menetelmiä, ja kaikki Ritvalan lapset saivat halutessaan osallistua kehittämistyöhön.

Työskentely yhteisen asian eteen lisäsi lasten ryhmäytymistä ja auttoi heitä tutustumaan toisiinsa paremmin. Työskentelyn aikana lapset olivat positiivisesti ja intensiivisesti mukana, kuuntelivat sekä kannustivat toisiaan. Työpajatyöskentelyn jälkeen lapset nostivat entistä avoimemmin ja rohkeammin kehittämiskohteita esille. Työskentely oli lapsille merkityksellistä, ja kehittämispajoista tuli odotettuja tilaisuuksia.

OSALLISUUS TUKI MERKITYKSELLISYYDEN KOKEMUSTA

Hyvää kohtelua koskevasta suunnitelmasta tuli lasten näköinen, moniääninen, aito ja osa lastenkodin arkea. Kehittämistyö lisäsi avointa ja arvostavaa puhekulttuuria ja lasten mahdollisuuksia tuoda omia ajatuksiaan ja mielipiteitään esille. Se myös lisäsi henkilökunnan valmiutta pohtia lasten kanssa yhdessä vaikealtakin tuntuja asioita, kuten

lainsäädäntöä ja lapsen oikeuksia. Työskenteleminen aidosti yhdessä lasten kanssa rikastutti itse suunnitelmaa ja vahvisti lasten mahdollisuutta vaikuttaa itseään koskeviin asioihin.

SUUNNITELMA VAHVISTAA ITSEMÄÄRÄÄMISOIKEUTTA

Lastensuojelulaki velvoittaa sijaishuoltoyksiköitä laatimaan hyvää kohtelua koskevan suunnitelman. Suunnitelma tulee tehdä lapsia varten ja heitä osallistaen. Sen pitää olla selkeä ja lapsille ymmärrettävä kokonaisuus. Lastenkodin kasvatukseen, huolenpitoon ja hoitoon liittyvien sääntöjen ja toimintatapojen lisäksi suunnitelmassa kuvataan yksikössä käytössä olevat lastensuojelun sijaishuollon rajoitustoimenpiteet ja niiden turvallisen toteuttamisen tavat.

Suunnitelman tarkoituksena on edistää lasten ja henkilökunnan avoimuutta, yhteistä ymmärrystä sekä lisätä tietoisuutta lainsäädännöstä ja ennaltaehkäistä rajoitustoimenpiteiden käytön tarvetta. Ennen kaikkea suunnitelman tavoitteena on vahvistaa haavoittuvassa asemassa olevien lasten itsemääräämisoikeutta, osallisuutta ja tietoisuutta omista oikeuksistaan.

Ritvala tuntuu semmoselta oikeesti kodilta. Tääl on samanlailla, ku kodissa, mut vaan vähän eri säännöt ja näin.

TAVOITE 3

ELÄMÄ ILMAN VÄKIVALTAA

Jokaisella lapsella on oikeus kasvaa turvassa. Lapsiin kohdistuvaa väkivaltaa ei tule suvaita. Niin vanhempien, lasten parissa toimivien ja lastensuojelun ammattilaisten kuin päättäjienkin on ymmärrettävä väkivallan aiheuttamat haitat lapsille.

Osallistimme lapsia kehittämään ratkaisuja väkivallan ja kiusaamisen vähentämiseksi ja ennaltaehkäisemiseksi. Vahvistimme lasten omaa kapasiteettia tunnistaa ja puuttua väkivaltaan, radikalisaatioon ja kiusaamiseen. Tunnustuksena erinomaisesta työstä alakoululaisten digiturvataitojen vahvistamiseksi kehitetty Huippula-palvelumme sai VAHTI-tunnustuksen julkisen hallinnon digitaalisen turvallisuuden johtoryhmän vuosiseminaarissa sekä Finnish Security Awards-turvallisuuspalkinnon kategoriassa Turvallisuustyön vapaaehtoinen.

Perhekuntoutuksessa, pakolaistyössä ja toiminnoissa, joissa työskennellään suoraan vanhempien kanssa, vahvistimme vanhemmuutta ja vanhempien ymmärrystä lasten kokeman väkivallan haitallisuudesta lapsen kasvuun ja kehitykselle.

Vahvistimme myös lasten, vanhempien ja lasten parissa toimivien ammattilaisten tietoisuutta seksuaalisen häirinnän ja seksuaaliväkivallan vaikutuksista sekä ennaltaehkäisystä niin Suomessa kuin maailmalla.

Työskentelimme johdonmukaisesti toiminta-alueillamme Itä- ja Länsi-Afrikassa lastensuojelun palvelunohjauksen kehittämiseksi, sosiaalityöntekijöiden osaamisen vahvistamiseksi sekä psykososiaalisen tuen saatavuuden parantamiseksi. Opetimme vanhemmille väkivallattomia ja lasten kehitystä edistäviä kasvatustekniikoita. Työmme perustuu maailmalla viranomais- ja yhteisöjen omien olemassa olevien rakenteiden kehittämiseen, jotta tuloksellisuus olisi kestävä pohjalla. Tarjosimme Pelastakaa Lasten asiantuntijoiden apua toimivien lastensuojelun mallien kehittämiseksi.

Lapsiin kohdistuvan väkivallan on loputtava

NÄIN ME SEN TEEMME:

- » Autamme vanhempia ja huoltajia sekä kokonaisia yhteisöjä ymmärtämään väkivallan vaikutukset lapsiin niin Suomessa kuin maailmallakin.
- » Vaikutamme päättäjiin ja viranomaisiin lapsiin kohdistuvan väkivallan ja seksuaaliväkivallan lopettamiseksi, ja lainsäädännön sekä lapsia suojelevien rakenteiden kehittämiseksi.
- » Sosiaalityöntekijät tarjoavat kansainvälisessä työssämme väkivaltaa kohdanneelle lapselle yksilökohtaista palveluohjausta. Sosiaalityöntekijä kartoittaa tällöin yksittäisen lapsen ja hänen perheensä tarpeet ja laatii yhteistyössä suunnitelman ja tavoitteet, joita seurataan ja arvioidaan sekä järjestelee lapselle ja hänen perheelleen tukiverkoston.
- » Tuemme lastensuojelupalveluiden saatavuutta ja kehitämme ammattilaisten osaamista.
- » Autamme poistamaan lapsiin kohdistuvaa seksuaaliväkivaltaa sisältävää materiaalia verkosta ja vahvistamme ammattilaisten kykyä tunnistaa lapsiin kohdistuvan seksuaaliväkivallan vaikutuksia.
- » Vahvistamme lasten kykyä toimia turvallisesti verkossa ja suojella itseään sekä toisiaan väkivallalta kaikissa ympäristöissä.
- » Kehitämme keinoja nuorten radikalisaation ennaltaehkäisyyn, kohtaamme nuoria ja koulutamme ammattilaisia.

Seuraamme tavoitteen toteutumista mm. keräämällä tietoa siitä, kuinka hyödylliseksi ammattilaiset kokivat koulutussisältöämme; kuinka suuri osuus Pelastakaa Lasten toiminnassa mukana olevista lapsista kertoi tuntevansa olonsa turvalliseksi; ja kuinka suuri osuus kansainvälisten ohjelmien tukemista lastensuojelupalveluiden tuottajista täytti laatustandardit.

90 %

88 % (2023)

koulutuksiimme osallistuneista ammattilaisista kertoo hyötynensä antamastamme koulutuksesta lapsiin kohdistuvan väkivallan ennaltaehkäisyyn liittyen.

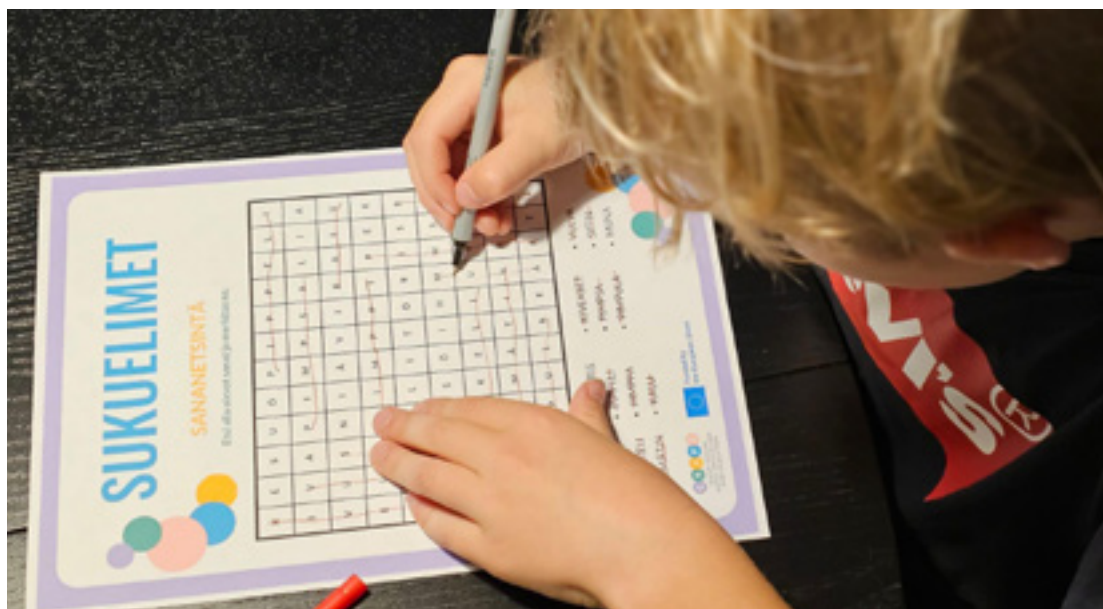
83 %

82 % (2023)

toimintaan osallistuvista lapsista kertoo tuntevansa olonsa turvalliseksi Pelastakaa Lasten toiminnoissa ja palveluissa.

Laatustandardit

Seuraamme lastensuojelupalveluiden laadun kehittymistä Afrikan ohjelmamaissamme. Vuonna 2023 totesimme, että virallisten lastensuojelupalveluiden tuottajista keskimäärin 77 % täytti laatustandardit Sambiassa, Somalimaassa, Norsunluurannikolla ja Burkina Fasossa, kun vuonna 2022 luku oli vain 21 %. Laatutekijöitä ovat esimerkiksi lasten osallisuus, lasten turvaaminen prosesseissa, henkilökunnan osaaminen ja koulutustaso. Tietoa kerätään seuraavan kerran vuoden 2025 aikana.

KUVA: PELASTAKAA LAPSET

Seksuaalikasvatus ennaltaehkäisee lapsiin kohdistuvaa seksuaaliväkivaltaa

Lapsiin kohdistuva seksuaaliväkivalta on globaali haaste, johon kaikkien aikuisten on syytä suhtautua vakavasti. Joka viidennen lapsen tiedetään joutuvan seksuaaliväkivallan kohteeksi Euroopassa. Lapsiin kohdistuvaa seksuaaliväkivaltaa voidaan ennaltaehkäistä seksuaalikasvatusta vahvistamalla.

Pelastakaa Lapset tekee periksiantamaton-ta työtä sen eteen, ettei yksikään lapsi koskaan joutuisi seksuaaliväkivallan kohteeksi. Tässä teemassa Pelastakaa Lapset johti vuoden 2024 lopussa päättyneitä kaksivuotista viiden Euroopan maan yhteistyössä toteuttamaa ISF-rahoitteista Lapsiin kohdistuvan seksuaaliväkivallan ennaltaehkäisy seksuaalikasvatuksen keinoin -hanketta (Child Sexual Abuse Prevention and Education, CSAPE).

VAIKUTTAVUUTTA KOULUTUKSILLA

Vuoden 2024 aikana viidessä hankemaassa eli Suomessa, Albaniassa, Bosnia ja Hertsegovinassa, Islannissa sekä Kreikassa koulutettiin yhteensä 3 453 lapsia ja nuoria kohtaavaa ammattilaista. Heitä koulutettiin seksuaalikasvatuksen ja nuorten lapsiin kohdistuvan seksuaalisen kiinnostuksen teemoista.

Suomessa koulutuksiin osallistui yhteensä 811 ammattilaista. Koulutusten palautekyselyyn vastanneista 87 prosenttia piti koulutuksia hyödyllisenä työnsä.

Hankkeen aikana seksuaalikasvatustuokioita pidettiin yli tuhannelle lapselle ympäri Eurooppaa. Suomessa seksuaalikasvatus sai 218 lasta. Lapsilta saadun palautteen mukaan he kokivat seksuaalikasvatustunnit miellyttäviksi ja merkityksellisiksi.

MERKITTÄVIÄ EDISTYSASKELEITA

Hankkeessa tehtyä 5–11-vuotiaiden lasten seksuaalikasvatuksen tueksi tuotettua opetusmateriaalia ollaan ottamassa käyttöön Bosnia ja Hertsegovinassa osana opetussuunnitelmaa. Myös Albaniassa opetusministeriö on hyväksynyt seksuaalikasvatustee-maisen koulutuspaketin.

Hankkeessa tuotetun lapsiin kohdistuvaa seksuaalista kiinnostusta itsessään tunnistaville nuorille tarkoitetun seksuaalikasvatusmateriaalin tarkoituksena on hälventää häpeää, tarjota apua, tukea ja toivoa. Hanke voidaan nähdä yhtenä ensimmäisistä rohkeista ja innovatiivisista askeleista kohti tehokkaan tuen tarjoamista nuorille, joilla on seksuaalista kiinnostusta itseään nuorempia lapsia kohtaan.

NUORILTA TÄRKEÄ VIESTI

Vuoden 2024 lopussa hanke kokosi etänä ja paikan päälle Brysseliin 275 henkilöä yli 25 eri maasta kansainväliseen seminaariin keskustelemaan lapsiin kohdistuvan seksuaaliväkivallan ennaltaehkäisystä. Seminaarin kohokohtana kuultiin paneelikeskustelu, jossa seitsemän nuorisosiiantuntijaa viidestä

hankemaasta jakoi näkemyksiään ja pohdintojaan tästä teemasta. He korostivat seksuaalikasvatuksen tärkeyttä ja nostivat esiin aikuisten vastuun lasten ja nuorten tukemisessa ja suojelussa.

Lisäksi hankkeessa toteutettiin kansallisia tietoisuuden lisäämiskampanjoita. Suomesa sosiaalisen median kampanjat tavoittivat vuonna 2024 yhteensä 384 493 ihmistä.

Pelastakaa Lasten työ lapsiin kohdistuvan seksuaaliväkivallan ennaltaehkäisemiseksi jatkuu. Tätä tehdään esimerkiksi osana Lanzaroten komitean tarkkailijajäsenen roolia ja olemalla osa INHOPE (International Association of Internet Hotlines) -verkoston aktiivista jäsenkuntaa.

Nettivihje käsitteli vuonna 2024

12 800 vihjettä	617 570 kuvaa
lapsiin kohdistuvasta seksuaaliväkivallasta.	osana Project Arachnidia, joka poistaa lapsiin kohdistuvaa seksuaaliväkivaltamateriaalia verkosta.

KUVA: PELASTAKAA LAPSET

Pakolaistaustaisten perheiden tukena Suomessa

Pelastakaa Lapset järjesti perheille suunnattua ja vanhemmuutta tukevaa toimintaa pakolaistaustaisille lapsille ja vanhemmille. Perheet kertoivat toiminnan vaikuttaneen merkittävästi heidän jaksamiseensa, hyvinvointiinsa ja sopeutumiseensa uuteen elämäntilanteeseen.

Pelastakaa Lasten Usra-hanke syntyi tarpeesta vahvistaa perheissä väkivallattoman ja myönteisen vanhemmuuden taitoja. Monissa maissa, joista Suomeen saapuu perheitä, lasten fyysinen kurittaminen on yhä yleisesti hyväksytty kasvatustapa. Erityisesti erilaisissa kriiseissä sen käyttö valitettavan usein myös lisääntyy.

Pakkomuutto ja asettuminen uuteen maahan on perheelle aina eräänlainen kriisi. Poikkeuksellisissakin oloissa vanhempi on lapsen ensisijainen tuki huolimatta siitä, että vanhempien oma jaksaminen on usein koetuksella. Suomeen saapuessaan monet perheet alkavat pohtia uuden maan ja omien kasvatustapojensa yhteensovittamista.

TUIMME MYÖNTEISTÄ VANHEMMUUTTA

Kansainvälinen Pelastakaa Lapset -liike on pitkään kehittänyt väkivallattoman vanhemmuuden tueksi toimintamalleja, joita sovellettiin Usra-hankkeessa pakkomuuton kokeneiden perheiden kanssa työskentelyyn. Toimintamallia kehitettiin erityisesti epävarmoissa elämäntilanteissa, kuten turvapaikanhakijoina ja tilapäisesti tai paperittomina olevien perheiden kanssa työskentelyyn sopivaksi.

Toiminnan keskiössä oli niin vanhempien myönteisten kasvatusten menetelmien vahvistaminen kuin lapsen oman ymmärryksen lisääminen hänen oikeuksistaan ja roolistaan omassa perheessään. Ryhmien suunnittelu- ja toteutuksessa painotettiin perheiden yhtenäisyyden, yhdessä toimimisen ja perheissä jo hyväksi havaittujen myönteisten kasvatusten menetelmien vahvistamista.

YLI 100 RYHMÄTAPAAMISTA

Pelastakaa Lapset järjesti Usra-hankkeen kolmen toimintavuoden aikana yli sata ryhmätapaamista, perhetapahtumaa ja -retkeä, joissa kohdattiin pakolaistaustaisten lasten ja vanhempien kanssa yli 2 000 kertaa. Parhaimmillaan työskenneltiin vuositasolla lähes 300 lapsen ja 400 vanhemman kanssa. Palautekyselyyn vastanneista 100 prosenttia koki saaneen tietoa myönteisestä vanhemmuudesta ja 80 prosenttia tunnisti omia vahvuuksiaan vanhempana. Perheet kertoivat toiminnan vaikuttaneen heidän hyvinvointiinsa ja jaksamiseensa sekä lisänneen vanhempien ja lasten ymmärrystä lasten oikeuksien merkityksestä ja vahvistamisesta.

OPAS AMMATTILAISILLE

Hankkeessa kerätyn kokemuksen ja kansainvälisten mallien pohjalta rakennettiin Ihana Usra -toimintamalli ja opas, jota jaettiin laajasti pakolaistaustaisten perheiden kanssa työskentelevien ammattilaisten käyttöön. Oppaan yhteydessä julkaistiin lasten ja vanhempien kanssa kuvattuja videoita, jotka tarjoavat vinkkejä perhe-elämään ja vanhemmuuteen.

” Ryhmästä on ollut hyötyä. Tiedän esimerkiksi, miten antaa enemmän tilaa lapsille kertoa oma mielipiteensä, jakaa tunteensa. Oma kärsivällisyys on myös lisääntynyt.

Toimintaan osallistunut vanhempi

” On ollut kivaa. Ollaan mietitty uusia asioita. Esimerkiksi puhuttu unelmista, se tuo tulevaisuuden toivoa.

Toimintaan osallistunut lapsi

KUVA: PELASTAKAA LAPSET

Tyttöjen turvallisuus ja tasa-arvo vahvistuivat Norsunluurannikolla

Länsi-Afrikan Norsunluurannikolla sukupuolten välinen tasa-arvo on kysymys, johon kietoutuu monia vakavia huolenaiheita. Yksi niistä on naisiin ja tyttöihin kohdistuva väkivalta ja seksuaaliväkivalta. Pelastakaa Lapset työskentelee Gontougou alueella edistääkseen tasa-arvoisempia ja turvallisempia yhteisöjä tytöille.

Norsunluurannikon perheministeriön teettämän tutkimuksen mukaan 58 prosenttia tytöistä ja yli 66 prosenttia pojista kokee jonkinlaista väkivaltaa lapsuudessaan. Raiskaukset ja muu seksuaaliväkivalta ovat vakavia ja yleisiä ilmiöitä, jotka vaikuttavat erityisesti murrosikäisten tyttöjen elämään. Pelastakaa Lasten toiminta-alueella Gontougossa esiintyi muutaman vuoden takaisten tilastojen mukaan eniten lasten seksuaaliväkivaltaa tai muita haitallisia käytäntöjä, kuten pakkoavioliittoja. Myös tyttöjen sukuelimiä silvotaan edelleen joillakin alueilla, vaikka se on maassa laitonta.

Syvään juurtuneet kulttuurinormit sukupuolten epätasa-arvoon liittyen, sekä tiedon puute lasten, tyttöjen ja naisten oikeuksista ja lainsäädännöstä vaikuttavat osaltaan siihen, että väkivallasta ilmoitetaan tai puhu-

taan liian vähän. Riittävien sosiaalipalvelujen puute vaikeuttaa lasten mahdollisuuksia saada tukea, kuten turvakoteja ja oikeusapua. Lisäksi köyhyys pakottaa perheitä lähettämään tyttäriään kotiapulaisiksi, jolloin he ovat alttiita riistolle tai väkivallalle ja solmimaan lapsiavioliittoja.

Vaikka lapsiavioliitot, raiskaukset ja kaikki seksuaali- tai sukupuoleen perustuva väkivalta on laitonta, monet väkivaltaa kokeneet tai heidän läheisensä epäröivät ilmoittaa tapauksista leimautumisen, kustotoimien ja heikon lainvalvonnan pelossa. He suosivat mieluummin yhteisön sovittelua, jolloin tekijät jäivät useammin rankaisematta.

KOULUTUKSELLA KOHTI TASA-ARVOISEMPIA JA TURVALLISEMPIA YHTEISÖJÄ

Pelastakaa Lapset on vuodesta 2022 pyrkinyt merkittävästi parantamaan tyttöjen suojelua ja ehkäisemään seksuaaliväkivaltaa ja sukupuoleen perustuvaa väkivaltaa. Ohjelman puitteissa olemme yhdessä järjestö- ja viranomaiskumppaniemme kanssa toteuttaneet yhteisöjohtajille, vanhemmille ja lapsille suunnattuja tiedotuskampanjoita haitallisten normien muuttamiseksi. Olemme tehneet yhteistyötä miesryhmien kanssa yli 20 Gontougon alueen kylässä ja kouluttaneet yli sata miestä sukupuolten tasa-arvosta.

Vanhemmuuskoulutuksissamme vanhemmat ovat saaneet tukea tasa-arvo- ja sukupuoli-kysymyksistä keskustelemiseen perheessä. Vanhemmuuskoulutusten tuloksena 165 vanhempaa (48 prosenttia haastatelluista) raportoi myös jättäneensä pois lasten ruumiillisen kurituksen.

Lastensuojelutyössämme haluamme varmistaa, että poikien ja tyttöjen suojelua koskevat aloitteet ovat yhteisöjen omia aloitteita ja siten toimivia ja kestäviä. Olemmekin tukenet Gontougon alueella yhteensä 20 yhteisötason lastensuojelukomiteaa, joihin on osallistunut aktiivisesti yli 120 naista. Ennen hanketta esimerkiksi Boukon kylän naiset olivat suurelta osin kylän päätöksenteon ulkopuolella.

”Äänellämme ei ollut arvoa ja mielipiteemme jätettiin huomiotta”, kertoo **Gboko Ama Doukoun**, yksi mukana olevista naisista. Sukupuoleen perustuvaa väkivaltaa ja naisten vaikutusmahdollisuuksia käsitelleen koulutuksen jälkeen asenteet alkoivat vähitellen muuttua. Gboko Ama Doukoun on oppinut puolustamaan naisten oikeuksia kunnioittavasti ja diplomaattisesti. Naisten rooli alkaa saada yhä enemmän tunnustusta, mikä merkitsee yhteisössä merkittävää edistystä sukupuolten tasa-arvossa.

TURVALLISIA TILOJA JA TUKEA VÄKIVALTAAN KOKENEILLE TYTÖILLE

Myös tyttöjen oman tietämyksen kasvaminen, kyky suojella itseään ja ilmoittaa hyväksikäyttötapauksista eteenpäin on tärkeä osa Pelastakaa Lasten lastensuojelutyötä. Countougon kylässä onkin nyt turvallisia tiloja tytöille. Näissä tiloissa 318 tyttöä on voinut luottamuksellisesti keskustella seksuaali- ja lisääntymisterveyteen liittyvistä kysymyksistä, ilmoittaa kohtaamistaan ongelmista ja saada tukea yhteisön muilta naisilta.

”Turvallisessa tilassa olen oppinut monia asioita, jotka ovat olennaisia elämässäni. Olen oppinut hygieniasta, opintojen tärkeydestä, luottamaan itseeni ja puhumaan julkisesti ilman pelkoa”, Tagadin kylässä tyttöjen turvallisessa tilassa käyvä **A.R.** kertoo ylpeästi.

Ennaltaehkäisyn lisäksi on tärkeää, että myös väkivaltaa kokeneille on saatavilla tukea, hoitoa ja suojelua. Countougon alueelle on hankkeemme avulla ja yhteistyössä Norsunluurannikon terveysministeriön ja perheministeriön kanssa perustettu kaksi ”One Stop Centre”- palvelupistettä, jotka tarjoavat oikeudellista, psykologista ja lääketieteellistä apua uhreille.

Vuonna 2024 92 väkivallan kohteeksi joutunutta tyttöä sai palvelupisteistä välitöntä ja pitkäaikaista tukea. Myös 40 sijaisperhettä koulutettiin ja sertifioitiin, jotta haavoittuvassa asemassa oleville lapsille, myös seksuaalisen väkivallan uhreille, voitaisiin tarjota turvallista perhehoitoa. Koulutetut sosiaalityöntekijät ja myös poliisi ovat tukipalveluissa mukana ja tarjoavat neuvontaa ja emotionaalista tukea väkivallasta selviytyneille ja heidän perheilleen.

TAVOITE 4

TURVAVERKOT PERHEIDEN TUKENA

Lapsiköyhyys on yksi merkittävimmistä lapsen oikeuksien toteutumisen jarruista. Lapsia elää köyhissä perheissä kaikkialla maailmassa, myös Suomessa.

Pelastakaa Lapset pyrki vuonna 2024 vaikuttamaan siihen, että Suomessa köyhillä tai pienituloisilla perheillä olisi riittävään hyvinvointiin tarvittavia turvaverkkoja saatavilla. Tuimme taloudellisesti vähävaraisessa perheessä asuvien lasten koulunkäyntiä ja harrastamismahdollisuuksia sekä autoimme pienituloisia perheitä ruokalahjakortein tai käteisavulla. Matalan kynnyksen verkostojen yhteisötoimintaa tukee vanhemmuutta myös muulla tavoin kuin taloudellisesti. Vahvistimme näitä turvaverkkoja esimerkiksi Kuopion ja Joensuun Perheentalojen aktiivisen toiminnan kautta.

Lapsilähtöinen sosiaaliturva on Pelastakaa Lasten kansainvälisen lapsiköyhyyden vastaisen työn ydin. Työ perustuu yhteistyöhön ohjelmamaidemme sosiaaliturvasta vastaavien viranomaisten kanssa. Vahvistimme vuonna 2024 paikallisten sosiaaliturvajärjestelmien lapsilähtöisyyttä Sambiassa, Nepalissa, Filippiineillä ja Norsunluurannikolla. Vuonna 2024 ohjasimme lähes 20 000 uutta, maansa sosiaaliturvaan oikeutettua ihmistä

heille suunnatun tuen piiriin. Maissa, kuten Somalia, joissa sosiaaliturvajärjestelmää ei vielä ole, tuimme vastaavia ministeriöitä ja paikallisviranomaisia niiden rakentamisessa.

Lapsilähtöisyyden vahvistamista toteutettiin siten, että sosiaaliturvaetuuksien piirissä olevien köyhimpien ja hauraimpien perheiden vanhempien vanhemmuustaitoja sekä ravitsemukseen ja lasten kehitykseen liittyvää osaamista vahvistettiin. Myös perheiden muita elämäntaitoja, kuten rahankäytön suunnittelua vahvistettiin. Useiden vuosien kokemuksemme ja tutkimusten perusteella näin voidaan vähentää lapsiköyhyyttä ja edistää lasten kasvua ja kehitystä.

Vuonna 2024 tuotimme jälleen julkiseen keskusteluun ja päätöksenteon tueksi tietoa lapsilta itseltään vuosittaisessa Lapsen ääni-kyselyssä, jossa Suomen lapset kertoivat kokemuksiaan ja näkemyksiään muun muassa pienituloisuudesta.

Teimme myös asiantuntijuutemme perustuvaa ja päättäjille suunnattua vaikuttamistyötä lapsiperheiden sosiaaliturvan turvaamiseksi niin, että köyhyysriskissä olevien riittävä toimeentuloturva olisi varmistettu ja riittävät lapsi- ja perhepalvelut toteutuivat.

Lapsiköyhyys on poistettava kaikkialta

NÄIN ME SEN TEEMME:

- » Olemme johtava toimija lapsilähtöisen sosiaaliturvan kehittämisessä maailmalla ja ohjaamme perheitä hyödyntämään sosiaaliturvaa sekä palveluita Aasiassa ja Afrikassa.
- » Vaikutamme viranomaisiin ja päättäjiin, jotta sosiaaliturva olisi kestävästi ja riittävästi resursoitu, palveluita ja sosiaaliturvaa kehitettäisiin ja työllistymistä tuettaisiin – Suomessa ja maailmalla.
- » Vahvistamme humanitaarisissa kriiseissä hädänalaisten perheiden toimeentuloa käteisavulla ja tuemme heitä rakentamaan elämänsä uudelleen.
- » Tuemme suoraan pienituloisia perheitä Suomessa tarjoamalla esimerkiksi ruokalahjakortteja ja harrastustukea.
- » Ehkäisemme syrjäytymistä ja eriarvoistumista muun muassa kaikille avoimella ja maksuttomalla Perheentalo-toiminnalla.

Seuraamme tavoitteen toteutumista mm. keräämällä tietoa siitä, kuinka monta perhettä on saanut taloudellista tukea Pelastakaa Lapsilta; ja kuinka monen Pelastakaa Lasten toimintaan osallistuneen nuoren ja huoltajan hyvinvointia vahvistimme.

Taloudellinen tuki

25 385 perhettä eli keskimäärin noin 78 540 lasta (2023) ja 29 816 perhettä eli keskimäärin 137 000 lasta (2024) on saanut taloudellista tukea Pelastakaa Lasten tukemana Suomessa, Sudanissa ja Somaliassa.

76 %

81 % (2023)

järjestön toimintaan osallistuneista nuorista ja huoltajista kertoi toiminnan lisänneen heidän hyvinvointiaan. Pudotusta selittää se, että toisin kuin vuonna 2023, vuonna 2024 hyvinvointikyselyyn saatiin vastauksia myös palveluyksiköissä asuvilta nuorilta. 51 % heistä kertoi hyvinvointinsa lisääntyneen.

KUVA: ANNA AUTIO / PELASTAKAA LAPSET

Sosiaaliturvaa koskevilla lausunnoilla vaikutettiin pientuloisten lapsiperheiden puolesta

Suomen hallitus käynnisti ja toteutti vuonna 2024 useita sosiaaliturvaa koskevia muutoksia, joilla oli merkittäviä vaikutuksia lapsiperheiden hyvinvointiin. Sosiaaliturvaleikkausten takia köyhydessä elävien lasten määrän on arvioitu lisääntyvän noin 17 000 lapsella. Pelastakaa Lapset lausui 13 kertaa sosiaaliturvaleikkauksiin liittyen.

Lausunnot käsittelivät muun muassa työttömyysturvaa, kuntoutusetuuksia sekä sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuja. Niiden avulla pyrittiin vaikuttamaan kaikkein eriarvoisimmassa asemassa olevien lasten ja perheiden hyvinvoinnin turvaamiseen. Ruoka-apua käsittelevässä lausunnossa muistutettiin lisäksi jokaisen ihmisen oikeudesta riittävään ravintoon. On tärkeää varmistaa, ettei tämä oikeus jää vain hyväntekeväisyyden varaan.

Lausuntojen lisäksi Pelastakaa Lapset oli kuultavana sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskuksessa hallituksen esityksestä työttömyysturvalain ja työttömyysetuuksien rahoitukseen liittyen.

LAPSEN OIKEUDET, LAPSIVAIKUTUSTEN ARVIOINTI JA LAPSEN EDUN ENSISIJAISUUS

Sosiaaliturvaa koskevilla lausunnoilla vaikutettiin siihen, ettei pientuloisten lapsiperheiden tilannetta heikennetä entisestään. Pelastakaa Lasten lausuntojen tavoitteena oli varmistaa, että lapsen oikeudet toteutuvat ja päätöksenteossa huomioidaan lapsivaikutusten arviointi sekä lapsen edun ensisijaisuus. Koska lapsiperheiden köyhyysriski koskettaa erityisesti yksinhuoltajatalouksia, Pelastakaa Lapset nosti esille kaikissa lau-

sunnoissaan sosiaaliturvaleikkausten vaikutuksia yksinhuoltajatalouksien tilanteeseen.

LASTEN JA NUORTEN KOKEMUSTIETO ESIIN

Lapsiperheköyhyystyössä Pelastakaa Lapset on erityisen vahvaa osaamista lasten ja nuorten kokemustiedosta, jota kerätään muun muassa vuosittaisen Lapsen ääni -kyselyn avulla. Tätä lasten ja nuorten kokemustietoa sisällytettiin lausuntoihin, jotta päättäjien ymmärrys pienituloisuuden vaikutuksista lasten ja nuorten elämään lisääntyisi sekä heidän tuen tarpeensa tunnettaisiin entistä paremmin.

VIESTIT OVAT MENNEET PERILLE

Pelastakaa Lasten lausunnot huomioitiin myöhemmissä lakiesitysten luonnoksissa, mikä osoittaa lausuntojen viestien menneen perille. Tämä osoittaa, että olemme onnistuneet välittämään pienituloisten lapsiperheiden tilannetta ja heidän näkemyksiään tarvittavista tukitoimista eteenpäin päättäjille. Päätöksenteossa on jatkossakin tärkeää huomioida pienituloisten ihmisten kokemustieto ja heidän näkemyksensä.

Lapsen ääni 2024

Lapsen ääni -kyselyssä kysymme vuosittain lapsilta ja nuorilta heidän kokemuksestaan muun muassa pienituloisuudesta.

Keväällä 2024 Lapsen ääni -kyselyyn vastasi yhteensä 1 653 lasta ja nuorta. Vastaajista suurin osa oli 14–15-vuotiaita yläkoululaisia eri puolilta Suomea.

Keskimääräinen vastaaja oli suomenkielinen ja asui pienessä kaupungissa kahden vanhemman kanssa.

Enemmistö vastaajista oli tyttöjä ja noin kolmasosa vastanneista lapsista koki kuuluvansa johonkin vähemmistöön. Pienituloiseksi perheensä luokitelleita lapsia oli 17 prosenttia vastaajista.

Pienituloisten perheiden lapsista

19 %

koki, ettei perheellä ole
riittävästi tai säännöllisesti
ruokaa.

37 %

koki, ettei ole varaa
maksulliseen
harrastukseen.

71 %

on huolissaan
tulevaisuudestaan.

Perheentaloilla lisättiin perheiden hyvinvointia Itä-Suomessa

Pelastakaa Lasten Perheentalot Kuopiossa ja Joensuussa ovat maksuttomia ja turvallisia kohtaamispaikkoja lapsille ja heidän läheisilleen. Toiminnan tarkoituksena on tarjota perheiden arkeen tukea ja oikea-aikaisia palveluita. Vuoden 2024 aikana Perheentaloilla oli yli 20 000 kohtaamista lasten ja heidän läheistensä kanssa.

Itä-Suomessa korkea työttömyysaste, taloudelliset haasteet ja matala koulutustaso ovat heijastuneet heikentävästi ihmisten hyvinvointiin ja terveyteen myös Kuopiossa ja Joensuussa. Perheentalojen toiminnalla vahvistamme alueellista yhdenvertaisuutta sekä vähennämme eriarvoisuuden ylisukupolvisten kierteiden syntymistä.

TUKEA VAUVA- JA TAAPEROKÄISILLE

Viime vuosina Perheentaloilla on kehitetty ammatillisesti ohjattua ryhmätoimintaa vauva- ja taaperokäisten lasten perheille. Vauva- ja taaperoryhmissä on tarjottu vanhemmuutta vahvistavia kokemuksia, vertaisuuden paikkoja, mielekästä tekemistä arkeen sekä palveluohjausta. Vapaaehtoiset ovat olleet säännöllisesti mukana ryhmissä.

Toiminnalla tavoitettiin perheitä erittäin hyvin. Vauva- ja taaperoryhmissä käyneet perheet ovat myös kiinnostuneet Perheentalojen avoimesta toiminnasta ja houkutelleet samassa elämäntilanteessa olevia tuttujaan mukaan.

KOHTAAMISPAIKKA KESKELLÄ KAUPUNKIA

Perheentalojen toiminnalla oli merkittäviä vaikutuksia perheille. 84 prosenttia palautekyselyihin vastanneista koki toiminnan lisänneen heidän hyvinvointiaan. Noin 80 prosenttia koki toiminnan vahvistaneen heidän vanhemmuuttaan. Kävijöiden palautteissa vanhemmuutta tukevinä tekijöinä nostettiin toistuvasti esiin vertaistuen tärkeys sekä sosiaalisten kontaktien lisääntyminen.

Perheentalo on toiminut monelle aikuiselle levähdyspaikkana ja tukenut heidän jaksamistaan tuoden vaihtelua ja mielekästä tekemistä arkeen. Myös yhteenkuuluvuuden tunne on ollut tärkeää perheille erityisesti silloin, kun tukiverkkoja ei ole ollut paikkakunnalla. Aikuiset kertoivat palautteissaan lasten saaneen lisää virikkeitä sekä mahdollisuuksia leikkiä yhdessä ikäistensä kanssa.

” Se [toiminta] on vahvistanut vanhemmuuttani ja identiteettiäni esikoisen äitinä ... Kaupunki tuntuu tällaiselle muualta muuttaneelle kotoisammalta, kun tuntee kuuluvansa jonnekin.

Perheentalon kävijän palaute

KUVA: PELASTAKAA LAPSET

” Perheentalo on ollut tärkeä meidän perheelle. Olisi ollut tosi yksinäistä ilman paikkaa, missä viettää aikaa lasten kanssa ja missä on muita aikuisia.

Perheentalon kävijän palaute

KUVITUSKUVA

Ruoka-apu tuo helpotusta vaikeaan tilanteeseen

Perheiden avuntarve kasvaa taloudellisen tilanteen tiukentuessa. Vuonna 2024 tarjosimme ruokalahjakorteilla apua arkeen yhteensä 6 447 lapsiperheelle 551 049 eurolla.

Pelastakaa Lasten Eväitä Elämälle -ohjelman kautta jaetaan ruokalahjakortteja lapsiperheille, jotka ovat haastavassa taloudellisessa tilanteessa. Ruoka-apua on jaettu vuodesta 2020 alkaen.

Inflaation myötä ruoka-avun tarve lisääntyi ja jatkoi kasvamistaan hallituksen tehdessä leikkauksia, jotka kohdentuivat merkittävästi nimenomaan vähävaraisiin ja lapsiperheisiin. Vuodesta 2022 alkaen ruokalahjakortein on tuettu myös Suomeen sotaa paenneita ukrainalaisia lapsiperheitä.

RUOKA-APUTIEDUSTELUJEN MÄÄRÄ KASVOI

Pelastakaa Lapsille tuli vuonna 2024 aiempaa enemmän tiedusteluja ruoka-avusta. Kuten muinakin vuosina ruoka-avun kysyntä kasvoi huomattavasti joulun alla sekä koulujen loma-aikoina, jolloin kouluruokailua ei ole tarjolla.

Monissa ruoka-apua saaneissa perheissä oli koettu vaikeuksia, kuten vanhempien sairastelua, mielenterveyden haasteita, työttömyyttä sekä yksinhuoltajuuden mukanaan tuomia haasteita. Perheet ovat joutuneet hankkimaan suurilla summilla lääkkeitä, jolloin ruokaan ei ole enää jäänyt tarpeeksi tai ollenkaan rahaa.

VAPAAEHTOISET KORVAAMATTOMASSA ROOLISSA

Vuonna 2024 ruokalahjakortteja jakoivat Pelastakaa Lasten 51 paikallisyhdistystä sekä viisi aluetoimistoa. Paikallisyhdistykset ja niissä toimivat vapaaehtoiset olivat erityisen tärkeässä roolissa ruoka-avun perille viemisessä, koska yhdistysten kautta jaettiin valtaosa ruokalahjakorteista.

NÄIN AUTOIMME EVÄITÄ ELÄMÄLLE -OHJELMASSA VUONNA 2024

17 942 lasta sai tukea.

14 382

sai ruoka-apua

3 471

sai harrastustukea

57

sai mentorointia

32

sai oppimateriaalitukea

Tukea jaettiin perheille yhteensä 1 500 880 euroa.

Lahjakorttien jakelussa tehdään laajaa paikallista ja alueellista yhteistyötä eri toimijoiden, erityisesti sosiaalitoimen ja diakoniatyön kanssa. Näin tavoitamme tehokkaasti apua tarvitsevat perheet. Pelastakaa Lasten aluetoimistot jakavat ruokalahjakortteja lähinnä toimintansa piiriin kuuluville lapsiperheille.

MERKITTÄVÄÄ APUA PERHEIDEN ARKEEN

Ruokalahjakortin saaneet lapsiperheet ovat olleet erittäin kiitollisia ja helpottuneita saamastaan tuesta. Tuensaajien palautteissa viesti oli selkeä: taloudellinen tilanne on tiukka ja ruokalahjakortit ovat todella tulleet

tarpeeseen. Monen perheen kohdalla talous on ollut tiukilla jo vuosia, ja tilanne on vain pahentunut sosiaaliturvaan kohdistuneiden leikkausten takia.

Ruokalahjakorttien avulla olemme pystyneet turvaamaan yhä useammalle pienituloiselle ja muutoin haastavassa tilanteessa elävälle lapsiperheelle perustarpeet, joita yhteiskuntamme ei ole täysin pystynyt toteuttamaan. Olemme auttaneet perheitä selviämään arjesta, helpottaneet stressiä ja tarjonneet mahdollisuuden luoda muihin perheisiin verraten yhdenvertaisen joulun juhlaruokineen.

KUVA: PELASTAKAA LAPSET

Kuntien kanssa kehitetyt sosiaaliturvalinjaukset tuovat pysyvää turvaa köyhimmille Nepalissa

Pelastakaa Lasten pitkäjänteinen työ Nepalin lapsilähtöisen sosiaaliturvan kehittämisessä on tuottanut merkittäviä tuloksia vuonna 2024. Kolme kuntaa hyväksyi uudet sosiaaliturvalinjaukset, ja neljä muuta seuraa pian perässä. Kunnat ovat sitoutuneet lapsilisän maksamiseen sekä sen tueksi tarjottavaan vanhemmuuskoulutukseen, mikä vahvistaa perheiden hyvinvointia.

Pelastakaa Lapset on tukenut lapsilähtöisen sosiaaliturvan kehittämistä usean vuoden ajan Nepalin kahdessa maakunnassa. Yksi osa työtämme on ollut tukea kuntia omien sosiaaliturvalinjaustensa laatimisessa. Linjaukset määrittävät, minkälaista sosiaaliturvaa kunnat tarjoavat heikoimmassa asemassa oleville asukkailleen.

Kehittämistyömme ansiosta kolmessa kunnassa valtuustot hyväksyivät uudet sosiaaliturvalinjaukset ja neljän kunnan osalta hyväksymisprosessi saadaan päätökseen vuoden 2025 aikana. Osana näitä linjauksia

kunnat sitoutuvat myös lapsilisän maksamiseen ja sen ohella tarjoamaan vanhemmuuskoulutusta huoltajille. Vanhempansa menettäneille ja haavoittuvassa asemassa oleville lapsille on omat ohjelmansa. Sosiaaliturvalinjaukset ohjaavat kuntia myös tarjoamaan terveydenhoitoa pienituloisille ja haavoittuvassa asemassa oleville, koulustipendejä pienituloisten perheiden lapsille sekä ravitsemustukea raskaana oleville ja imettäville äideille.

VANHEMMUUSKOULUTUKSET PYSYVÄKSI OSAKSI NEPALIN LAPSILISÄOHJELMAA

Lapsilisä (Child Grant) on Nepalin hallituksen alle 5-vuotiaille lapsille suunnattu sosiaalituiki, joka otettiin maassa käyttöön vuonna 2009 aliravitsemuksen ehkäisemiseksi. Tällä hetkellä pieni lapsilisä on saatavilla perheen jokaisesta lapsesta kolmasosassa maan kunnista. Kansainvälisen tutkimusnäytön perusteella pelkkä käteisavustus ei kuitenkaan riitä parantamaan lasten ravitsemusta pysyvästi, vaan lasten varhaisvuosien kehitykseen on kiinnitettävä laajemmin huomiota.

Pelastakaa Lapset onkin tukenut Nepalilapsilisäohjelmaa kehittämällä sen yhteyteen vanhemmuuskoulutusohjelman. Ohjelmaan sisältyy ravitsemustietoutta ja perheiden taloudenhallintaa käsitteleviä koulutuksia sekä ennen kaikkea kasvatuksellista tukea lasten emotionaaliseen ja kognitiiviseen kehitykseen liittyen. Vanhemmuuskoulutukset on tarkoitettu lapsilisää saaville kotitalouksille. Vuodesta 2018 lähtien niihin on osallistunut Nepalissa yhteensä yli 6 800 vanhempaa.

Satojen perheiden otoksiin perustuva tutkimuksemme vuosilta 2020–2021 ja 2023 on osoittanut, että vanhemmuuskoulutukseen osallistuneissa ryhmissä lasten kielellisen, motorisen ja tunnetaitojen kehityksen positiivinen muutos on ollut tilastollisesti merkittävää verrattuna niihin ryhmiin, jotka ovat saaneet vain käteisavustusta. Myös vanhempien sitoutuminen lapsiinsa on parantunut ja lasten pahoinpitely vähentynyt.

Vuosina 2022–2025 Pelastakaa Lapset tukee yhdeksää kuntaa vanhemmuusohjelmien hyödyntämisessä. Tutkittua tietoa saatuaan kuntapäätäjät ovat kehittäneet valmiuksiaan tukea sosiaaliturvaa. Vuonna 2024 kahdeksan kuntaa osoitti omista budjeteistaan varoja vanhemmuusohjelman tukemiseen ja vuoden aikana yli 2000 vanhempaa koulutautui. Kunnat maksavat jatkossa koulutusten ohjaajien palkkiot sekä koulutusmateriaalit. Kuntien sitoutuminen koulutusten rahoittamiseen vahvistaa Pelastakaa Lasten aloittaman työn jatkuvuutta ja vahvistaa pysyvästi vanhemmuustaitoja, ja sitä kautta edistää lasten hyvinvointia ja köyhyyden nujertamista.

KUVA: PELASTAKAA LAPSET

KUVA: PELASTAKAA LAPSET

Lasten tunnetaidot kehittyivät vanhempia tukemalla Sambiassa

Sambiassa lasten aliravitsemus ja jopa lapsikuolleisuus ovat yhä suuria haasteita. Pelastakaa Lapset tukee köyhimpiä perheitä edistämällä heidän pääsyään sosiaaliturvan piiriin ja tarjoamalla vanhemmille koulutuksia, jotka tukevat lasten kasvua ja kehitystä.

Sambiassa väestö on varsin nuorta, sillä yli puolet väestöstä (51,8 %) on alle 18-vuotiaita. Koronapandemia sekä ilmastonmuutoksen vaikutukset, kuten kuivuus, ovat syventäneet lapsiköyhyyttä Sambiassa. Vaikka valtion sosiaaliturvaa on kehitetty, se ei ole onnistunut poistamaan aliravitsemusta tai turvaamaan lasten kokonaisvaltaista kehitystä.

Sosiaalisten tulonsiirtojen tukiohjelma (Social Cash Transfer Programme) on kattavin julkinen sosiaaliturvaohjelma Sambiassa. Se tavoittaa 1,3 miljoonaa kotitaloutta, eli noin 57 prosenttia pienituloisista kotitalouksista. Pelastakaa Lapset on tukenut lapsilähtöisyyden edistämistä tässä valtion sosiaaliturvaohjelmassa Copperbeltin provinssissa, Lufwanyaman ja Kalulushin piirikunnissa. Ta-

voitteenamme on vähentää lapsiköyhyyden negatiivisia vaikutuksia lasten kasvuun ja kehitykseen. Taloudellisen avun lisäksi vanhemmat tarvitsevat kasvatuksellista tukea, jotta he voivat edistää lastensa kognitiivisten taitojen ja tunnetaitojen kehittymistä.

Pelastakaa Lasten lapsilähtöistä sosiaaliturvaa edistävä työ koostuu julkisiin palveluihin ja etuuksiin liittyvien käytäntöjen kehittämisen lisäksi vanhemmuuskoulutuksista, joissa vanhemmat pääsevät kehittämään lasten kasvatukseen liittyviä taitojaan ja osaamistaan. Koulutusten avulla on voitu vahvistaa vanhemman ja lapsen välistä suhdetta. Samalla vanhemmat oppivat, kuinka he voivat tukea lastensa sosiaalisten ja emotionaalisten taitojen kehittymistä.

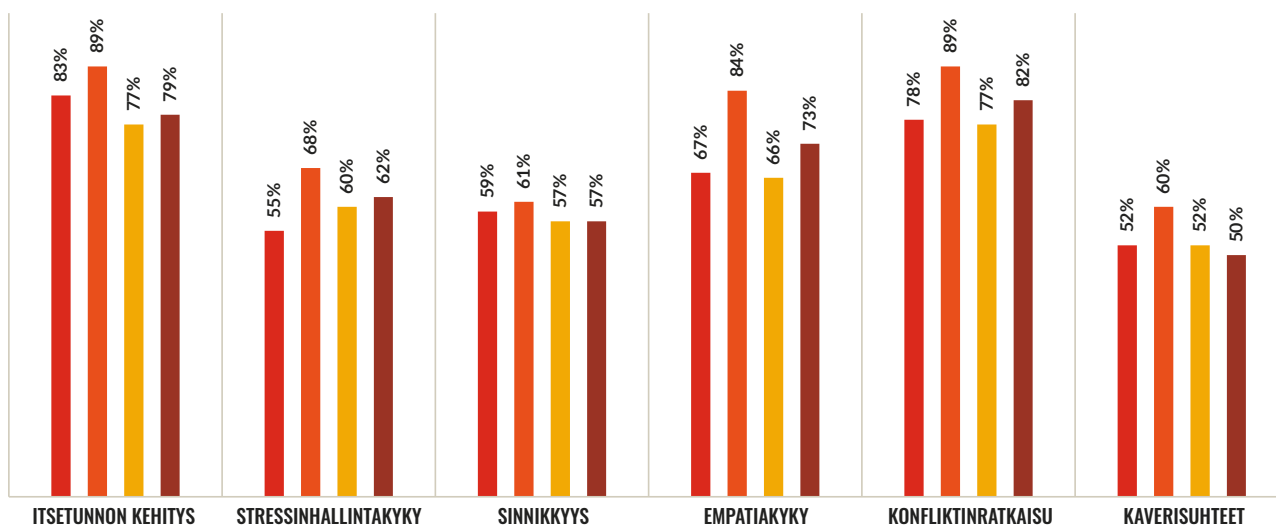
Seuraamme tarkasti, minkälaisia vaikutuksia vanhemmuustyöllä on yhteisöissä ja perheissä: miten koulutukset vaikuttavat vanhempien toimintaan kasvattajina, ja minkälaisia hyötyjä lapset saavat. Keräämämme aineiston perusteella on nähtävissä, että hankealueemme lapset ovat merkittävästi parantaneet sosiaalisia ja emotionaalisia taitojaan verrattuna sellaisiin lapsiin, joiden vanhemmat eivät olleet saaneet vanhemmuuskoulutusta.

Alla olevassa taulukossa on kuvattu, miten lasten sosiaalinen ja emotionaalinen kehitys

muuttui positiivisemmaksi vanhemmuuskoulutusta saaneissa perheissä verrattuna lapsiin, joiden perheet olivat saaneet pelkkää valtion sosiaaliturvaohjelman rahallista avustusta. Käyttämämme lapsen ikätasoon soveltuva ja lapsiystävällinen ISELA-kyselyn asteikko mittaa itsetunnon, stressinhallinnan, sinnikkyuden, empatian ja konfliktien ratkaisun kehittymistä 6–14-vuotiailla lapsilla.

Lasten sosiaalista ja emotionaalista kehitystä kuvaava muutos Pelastakaa Lasten vanhemmuuskoulutusta saaneissa perheissä Sambiassa.

(Otos: 322 alakouluikäistä lasta / 151 poikaa ja 171 tyttöä)

Sosiaaliturvaohjelmassa olevien perheiden lapset, joiden vanhemmat

- saaneet vanhemmuuskoulutusta, ennen
- saaneet vanhemmuuskoulutusta, jälkeen
- eivät osallistuneet vanhemmuuskoulutukseen, ennen
- eivät osallistuneet vanhemmuuskoulutukseen, jälkeen

VAHVAA VAIKUTTAMISTYÖTÄ SUOMESSA JA MAAILMALLA

Teimme vaikuttamistyötä edistääksemme lapsen oikeuksien toteutumista niin Suomessa kuin maailmanlaajuisestikin. Vaikutamme yhteistyössä muiden kansallisten ja kansainvälisten kansalaisjärjestöjen, ammattilaisten, tutkijoiden sekä lasten, nuorten ja lapsiperheiden kanssa.

Pelastakaa Lapset kampanjoi näkyvästi lasten oikeuksien puolesta vuoden 2024 euro-parlamenttivaaleissa. Järjestimme vaalien ainoan lapsiin keskittyvän vaalipaneelin, julkaisimme puolueiden vastaukset eurovaalikyselyymme ja toimitimme vaaleissa valituille oppaan lasten oikeuksien edistämiseksi parlamentissa. Vaalien jälkeen olemme jatkaneet hedelmällistä yhteistyötä Suomen europarlamentaarikkojen kanssa, mikä on näkynyt meppien kannanotoissa ja puheenvuoroissa.

YLI 28 000 IHMISTÄ VETOSI HALLITUKSEEN

Suomessa uudet miljardisäästöt valtiontaloudessa osuivat monin tavoin lasten ja lapsiperheiden palveluihin ja turvaverkkoi-

hin. Pelastakaa Lapset luovutti hallitukselle 28 220 henkilön allekirjoittaman vetoomuksen lapsiin kohdistuvien leikkausten välttämiseksi ja toimitti eduskuntapuolueille muistilistan lapsen edun turvaamisesta budjettipäätöksissä. Maksutonta toista astetta onnistuttiin puolustamaan, kun hallitus perui rajuusesityksensä.

Otimme vahvasti kantaa myös turvaa hakevien lasten ja perheiden oikeuksien varmistamiseksi. Lausuimme kriittisesti käännetyksistä ja muista lakiesityksistä, jotka kiristivät mahdollisuuksia suojan hakemiseen Suomessa.

KEHITYSYHTEISTYÖN PUOLELLA, LEIKKAUKSIA VASTAAN

Kansainvälisten ohjelmiamme vaikuttamistyössä keskityimme lapsilähtöisen sosiaaliturvan edistämiseen ja lasten suojelun keskeisyyteen kriiseissä ja konflikteissa. Edistimme tavoitteitamme päättäjätapaamisissa ja viesteissä sekä verkostojen kautta Suomessa ja EU:ssa. Vastustimme kehitysyhteistyön ja humanitaarisen avun budjettileikkauksia ja vaadimme Suomen UNRWA-tuen jatkamista yhdessä kehitysjärjestöjen kattojärjestö Fingon kanssa.

Syksyllä vaikutimme kansainvälisten taloussuhteiden ja kehitysyhteistyön selonteon näkökulmiin. Huolenaiheemme liittyivät kehitysyhteistyön painopisteen siirtymiseen köyhyyden poistamisesta suomalaisen kaupan edistämiseen, lapsen oikeuksien näkökulman puuttumiseen ja vähiten kehittyneiden maiden vähäiseen painotukseen.

Lainsäädäntöön vaikuttamista lapsiin kohdistuvan seksuaaliväkivallan ehkäisemiseksi

Pelastakaa Lapset on tehnyt vaikuttamistyötä liittyen EU:n asetusehdotukseen lapsiin kohdistuvan seksuaaliväkivallan ehkäisyä ja torjuntaa koskevista säännöistä. EU:n rooli lasten suojelussa väkivallalta verkossa on keskeinen, sillä yli puolet lapsiin kohdistuvaa seksuaaliväkivaltaa todistavasta materiaalista on EU:n jäsenvaltioissa.

EU:ssa tarvitaan velvoittavaa lainsäädäntöä lapsiin kohdistuvaa seksuaaliväkivaltaa todistavan materiaalin poistamiseksi EU:ssa sijaitsevilta palvelimilta (EU CSAM Regulation). Olemme yhdessä muiden Euroopan Pelastakaa Lasten kanssa tukeneet vahvaa lainsäädäntöä, joka katkaisi myös salatut viestiympäristöt yksityisyyden säilyttävällä tavalla.

Syksyllä eduskunnan suuri valiokunta linjasi Suomen kannasta asetukseen. Pelastakaa Lapset osallistui julkiseen keskusteluun lainsäädännön tarpeesta ja välitti valiokunnille tietoa lapsen oikeuksien turvaamisesta. Vaikka eduskunta päätyi ottamaan kielteisen kannan asetusesitykseen, valiokunta otti selvän kannan lainsäädännön tarpeen ja voimassa olevien suojelutoimien turvaamisen puolesta.

HUMANITAARINEN APU PELASTI HENKIÄ

Vuoden 2024 humanitaarinen tilanne oli äärimmäisen haastava. Tästä huolimatta saimme toimitettua elintärkeää apua lapsille ja perheille kriisien keskellä.

Maailmanlaajuisesti avun tarpeessa olevien ihmisten määrä kasvoi vuoden aikana runsaalla 25 miljoonalla, eli lähes viisi kertaa Suomen väestön verran. Pahentuneen tilanteen taustalla olivat erityisesti aseelliset konfliktit sekä ilmastomuutoksen aiheuttamat äärimmäiset sääilmiöt.

Esimerkiksi Gazan kaistaleen koko lapsiväestö, runsas miljoona lasta, oli sodan takia kiireellisen avun ja suojelun tarpeessa. Sota levisi myös naapurivaltio Libanoniin. Aseellisen väkivallan koettelemassa Sudanissa puo-

lestaan puolet maan lapsista oli humanitaarisen avun tai suojelun tarpeessa.

Lahjoittajien ja toimintamme rahoittajien turvin osallistuimme maailmanlaajuisen liikkeemme hätäapuun merkittävästi muun muassa Ukrainassa, Gazassa ja Sudanissa. Uusia avustushankkeita käynnistimme niin kuivuudesta ja konfliktista kärsivässä Somaliassa kuin toistuvien luonnonkatastrofien koettelemassa Nepalissa.

HUMANITAARISELLA TYÖLLÄ MAAILMANLAAJUINEN LIIKKEEMME TAVOITTI **VUONNA 2024**

30,8 miljoonaa
ihmistä

16,9 miljoonaa
lasta

13,9 miljoonaa
aikuista

Lapset humanitaarisissa kriiseissä

Pelastakaa Lapset reagoi nopeasti humanitaarisiin kriiseihin ja käynnistää avustustyön lapsille ja perheille siellä, missä hätä on suurin. Vuonna 2024 kansainvälinen liikkeemme toimi 113 maassa. Läsnäolomme kriisien koettelemissa maissa ja alueilla mahdollisti nopean ja tehokkaan toiminnan.

Veimme kriisialueille elintärkeää apua, kuten ruokaa ja vettä, lääkkeitä, suojaa ja käteisapua.

Edistimme lasten mahdollisuuksia jatkaa koulunkäyntiään ja oppimistaan kriisien keskellä. Tuimme paikallista terveydenhuoltoa toimittamalla hoitotarvikkeita ja kouluttamalla terveydenhuollon työntekijöitä.

Tuimme perheiden selviytymistä ja toimeentulon turvaamista kriisien aikana ja vahvistamme heidän kykyään varautua tuleviin kriiseihin.

Lasten suojeleminen on humanitaarisen työmme keskiössä. Pysymme lasten tukena niin pitkään, kuin meitä tarvitaan.

KUVA: PELASTAKAA LAPSET

KUVA: BETT LAHIA DEVELOPMENT ASSOCIATION/PELASTAKAA LAPSET

Pelastakaa Lapset on tarjonnut lapsille ja perheille elintärkeitä palveluja ja tukea vuodesta 1953 lähtien miehityllä Palestiinalaisalueella.

Vuoden 2024 lokakuussa Gazan sota oli kestänyt jo vuoden. Sodalla on ollut tuhoisat vaikutukset lapsille ja humanitaarisen avun tarve alueella on valtava. Vuoden aikana Gazasta tuli maailman vaarallisin paikka olla lapsi.

Vuoden 2024 syyskuussa konflikti laajeni myös Libanoniin, jossa lukuisat lapset ja perheet joutuivat pakenemaan kodeistaan. Pelastakaa Lapset laajensi toimintaansa ja auttoi väkivaltaisuuksien vuoksi siirtymään joutuneita lapsia ja perheitä esimerkiksi jakamalla käteisapua sekä elintärkeitä tarvikkeita.

Pelastakaa Lapset vaati sinnikkäästi välitöntä tulitaukoa sekä humanitaarisen avun turvallista pääsyä alueelle.

Yli vuoden kestäneen sodan aikana olemme tavoittaneet kumppaniemme kanssa miehityllä Palestiinalaisalueella yli 1,2 miljoonaa ihmistä, joista 1,1 miljoonaa on Gazassa.

Tuimme perheitä jakamalla elintärkeitä tarvikkeita, kuten ruokaa, hygieniatuotteita,

patjoja ja oppimateriaaleja sekä annoimme perheille käteisapua. Tarjosimme perusterveydenhoitoa ja hoidimme lapsia aliravitsemuksen vuoksi. Lisäksi ylläpidimme lapsiystävällisiä tiloja ja tilapäisiä oppimiskeskustoja sekä annoimme psykososiaalista tukea.

Humanitaarisen työmme avulla kansainvälinen liikkeemme tuki gazalaisia perheitä vuonna 2024 muun muassa seuraavasti:

703 729 ihmistä sai apua ravitsemukseen ja terveyteen.

156 419 ihmistä hyötyi lasten suojelemiseen liittyvästä toiminnasta.

216 441 ihmistä sai apua taloudellisen tilanteen parantamiseen.

KUVA: SACHA MYERS / PELASTAKAA LAPSET

UKRAINA

Ukrainan täysimittainen sota jatkui jo kolmatta vuotta. Sodan pitkittyessä jatkoimme perheiden toimeentulon tukemista, turvasimme lasten pääsyä koulutukseen sekä tarjosimme psykososiaalista tukea välittömän hätäavun lisäksi.

Koulutukseen kohdistuneet hyökkäykset kaksinkertaistuivat vuonna 2024. Oppimisen jatkumisen varmistamiseksi kunnostimme vaurioituneita kouluja ja päiväkoteja, rakensimme suojatiloja ja perustimme oppimiskeskustoja tukien lasten opiskelua myös etänä.

Pitkään jatkuneen sodan vuoksi lasten mielenterveysongelmat ovat kasvussa. Ylläpidämme Ukrainassa ja sen lähialueilla lapsiystävällisiä tiloja, joissa lapsilla ja heidän perheillään on mahdollista saada psykososiaalista tukea.

Konfliktin eskaloitumisesta lähtien olemme auttaneet Ukrainassa ja sen lähialueilla yli 4,6 miljoonaa ihmistä, joista 1,8 miljoonaa on lapsia.

Humanitaarisen työmme avulla kansainvälinen liikkeemme tuki ukrainalaisia perheitä vuonna 2024 muun muassa seuraavasti:

1 314 959 ihmistä sai apua ravitsemukseen ja terveyteen, esimerkiksi vettä, ruokaa ja lääkkeitä.

144 759 ihmistä sai apua taloudellisen tilanteen parantamiseen, mukaan lukien käteisapua.

163 677 ihmistä sai apua koulunkäyntiin ja opiskeluun.

146 660 ihmistä hyötyi lasten suojelemiseen liittyvästä tuesta.

Suomessa Pelastakaa Lapset on jakanut ukrainalaisille perheille ruokalahjakortteja ja tarjonnut lapsille psykososiaalista tukea lapsiystävällisissä tiloissa vastaanottokeskusten yhteydessä. Suomen suurimman nettinuorisotalo Netarin ukrainankielinen keskustelupalvelu tarjosi ukrainalaisnuorille kanavan keskustella mieltä askarruttavista kysymyksistä.

KUVA: MUSSAB HASSONA / PELASTAKAA LAPSET

SUDAN

Huhtikuussa 2023 puhjennut aseellinen konfliktin synnyttämä humanitaarinen kriisi syveni entisestään vuoden 2024 aikana. Hyvin monen mittarin mukaan katastrofi oli maailman pahin. Hädänalaisia lapsia oli peräti 13,6 miljoonaa. Akuutista aliravitsemuksesta kärsivien alle viisivuotiaiden lasten ja raskaana olevien ja imettävien naisten määrä kasvoi vuoden aikana viidenneksellä yltäen 4,9 miljoonaan. Joulukuussa arvioitiin, että kokonaiset 12 miljoonaa ihmistä oli joutunut pakenemaan joko maan sisällä tai lähialueen maihin.

Äärimmäisen haastavista olosuhteista huolimatta kykenimme yhdessä kumppaniemme kanssa toimittamaan elämää pelastavaa apua yli kolmelle miljoonalle ihmiselle, joista kaksi miljoonaa on lapsia.

Lahjoittajiemme tuella osallistuimme merkittäväillä panostuksilla kansainvälisen liikkeemme maanlaajuiseen hätäapuun. Lisäksi toteutimme Euroopan unionin rahoituksella mittavia avustushankkeita edistään lasten terveyttä ja ravitsemusta, koulunkäyntiä ja oppimista sekä perheiden toimeentuloa.

Humanitaarisen työmme avulla kansainvälinen liikkeemme tuki sudanilaisia perheitä vuonna 2024 muun muassa seuraavasti

266 291 lasta sai tukea koulunkäyntiin.

1 451 319 lasta sai tukea terveyteensä ja ravitsemukseensa.

195 978 lasta sai suojelua väkivallalta, hyväksikäytöltä ja kaltoinkohtelulta.

KUVA: PELASTAKAA LAPSET

SOMALIA

Vaikka humanitaarinen tilanne Somaliassa hieman helpottui vuoden 2024 aikana, pysyivät avun tarpeet mittavina. Erityisesti aseellisten konfliktien sekä kuivuuden vuoksi avun tarpeessa oli vuoden alussa 6,9 miljoonaa ihmistä.

Sen lisäksi, että tuimme kansainvälisen liikkeemme maanlaajuista hätäavun toimia, toteutimme kolme humanitaarisen avun hanketta hädänalaisten auttamiseksi. Näillä lahjoittajiemme sekä ulkoministeriön, Euroopan unionin sekä muiden rahoittajiemme tukemilla toimilla edistimme lasten suojelua sekä perheiden toimeentuloa.

Käteisapua saaneet perheet kykenivät hankkimaan ruokaa, puhdasta vettä sekä välttämättömiä tarvikkeita, kuten vaatteita, vesikanistereita ja pressuja suojien rakentamiseen. Taloudellinen tuki mahdollisti myös monen lapsen pääsyn kouluun sekä terveydenhoitoon.

Lastensuojelun rakenteita vahvistettiin muun muassa tarjoamalla eri viranomaisille, opettajille sekä lasten huoltajille ja lapsille itselleen koulutuksia. Näiden toimien myötä lisättiin ihmisten tietoisuutta lapsia uhkaavista vaaroista, keinoista lasten turvallisuuden varmistamiseksi sekä lasten oikeudesta lastensuojeluun ja muihin keskeisiin palveluihin.

Humanitaarisen työmme avulla kansainvälinen liikkeemme tuki somalialaisia perheitä vuonna 2024 muun muassa seuraavasti:

105 065 lasta sekä **39 160** aikuista sai apua ruokaturvansa ja toimeentulonsa varmistamiseksi.

13 941 lasta tavoitettiin hätäapuun kytkeytyvällä lasten suojelun toimilla.

823 526 lasta sai apua ravitsemuksensa ja terveytensä varmistamiseksi.

KUVA: PELASTAKAA LAPSET

“Pidän kiinni toivosta lasteni tulevaisuuden suhteen”

Pienessä kylässä Mudugin alueella Somaliassa 45-vuotias äiti Nafisa* kasvattaa 12 lastaan ainoana elättäjänä. Hänellä on pieni puoti, mutta toimeentulo on äärimmäisen tiukkaa.

”Ilmastomuutos on vaikuttanut suuresti kyläämme. Pitkään jatkunut kuivuus on aiheuttanut karjan menetyksen, mikä on vaikeuttanut maidon ja lihan hankkimista liiketoimintaamme varten. Kriisin vaikutuksesta yhä harvemmat asiakkaat pystyvät ostamaan meiltä, mikä lisää jo nyt kohtaamiimme haasteita”, kertoo Nafisa.

”Jokainen päivä on kamppailua. Herään miettimään, mitä lapseni syövät tänään ja miten voin tukea heidän koulutustaan. Vaikka onnistuisimme hankkimaan jotain syötävää, ruoka hädin tuskin riittää”, kertoo Nafisa.

Vaikka Nafisa tekee kaikkensa perheensä selviytymisen varmistamiseksi, hän on kuitenkin joutunut tekemään vaikeita valintoja.

”Lapistani kuusi käy koulua. Kolme on lukiossa, kaksi yläkoulussa ja kaksi alakoulussa. Minulla ei ollut varaa maksaa kaikkien koulumaksuja, joten kolme joutui jättämään koulun kesken. Se särki sydämeni, mutta minulla ei ollut vaihtoehtoja”.

Sosiaaliturvaa vahvistavan toimintamme kautta Nafisan perhe on saanut helpotusta tilanteeseensa. Säännöllisesti maksettavan käteisavun turvin Nafisa on voinut pitää lapset koulussa. Työmme kautta perhe on myös päässyt terveydenhoitopalvelujen piiriin. Paikallisessa terveyskeskuksessa Nafisa on saanut tärkeää tietoa lasten hyvästä ravitsemuksesta, terveydestä ja kasvatuksesta. Tukemamme terveyskeskus tarjoaa myös elintärkeitä rokotuksia.

”Kun koulu alkaa, käytän avustusrahat koulumaksuihin. Koulun loma-aikoina apu auttaa kattamaan vesi- ja sähkölämmitykset, jotka ovat suuret isolle perheellemme.”

”Pidän kiinni toivosta lasteni tulevaisuuden suhteen. Haluan, että heillä on hyvä elämä. Ilman tätä raha-apua lapseni jäisivät ilman koulutusta”, toteaa Nafisa.

* Nimi muutettu henkilöllisyyden suojelemiseksi.

YHDISTYSAKTIIVIT TEKIVÄT TÄRKEÄÄ TYÖTÄ

Pelastakaa Lasten paikallisyhdistykset ovat merkittäviä paikallisia auttajia. Paikallisella toiminnalla onkin iso merkitys lapsille ja perheille. 70 paikallisyhdistyksessä oli vuonna 2024 3 807 jäsentä ja 800 vapaaehtoista.

Paikallisyhdistyksissä toimittiin lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyväksi monin eri tavoin. Paikallisyhdistysten myöntämä taloudellinen tuki lapsille ja lapsiperheille oli erittäin merkittävää, ja se kasvoi edellisvuoteen verrattuna. Yhdistykset järjestivät tapahtumia, tilaisuuksia ja ryhmätoimintaa sekä edistivät lapsen oikeuksia.

TUKEA VÄHÄVARAISILLE PERHEILLE

Paikallisyhdistystemme kautta jaettiin suurin osa järjestömme myöntämästä taloudellisesta tuesta Eväitä Elämälle -ohjelmassa, jossa tuettiin vähävaraisten perheiden lasten harrastamista ja opiskelua sekä tarjottiin perheille ruokalahjakortteja. Vuoden 2024 aikana Eväitä Elämälle -ohjelmalla tuettiin

yhteensä 17 942 lasta, ja tukea jaettiin yhteensä yli 1,5 miljoonalla eurolla.

Tämän lisäksi paikallisyhdistykset jakoivat muuta tukea alueensa lapsille ja lapsiperheille noin 80 000 euron edestä, mikä on lähes neljännes enemmän kuin edellisenä vuonna. Tukea annettiin muun muassa vaatteisiin ja muihin välttämättömiin hankintoihin sekä virkistystoimintaan. Jouluna lapsia ilahduttiin joululahjoilla.

Yhdistykset järjestivät vuoden aikana yli 200 tapahtumaa. Tapahtumiin ja toimintoihin osallistui **yli 15 000 lasta ja 9 000 aikuista.**

YHDISTYKSET PAIKALLISINA VAIKUTTAJINA

Yhdistykset nostivat lapsia ja lapsiperheitä koskevia epäkohtia esille muun muassa kirjoittamalla mielipidekirjoituksia paikallislehtiin. Kantaa otettiin esimerkiksi julkisen talouden lisäsopeutuspäätökseen sekä köyhyydessä elävien lasten tulevaisuuskon vahvistamiseen. Yhdistykset osallistuivat myös Pelastakaa Lasten eurovaaleja koskevaan vaikuttamistyöhön.

Lisäksi yhdistykset jakoivat järjestömme vaikuttamisviestejä omissa yhteistyöverkostoissaan ja sosiaalisen median kanavissaan. Yhdistyksille järjestettiin myös Lasten kanssa vaikuttaminen -koulutus.

PIDÄMME HUOLTA PAIKALLISYHDISTYKSISTÄMME

Pelastakaa Lapset vahvisti paikallisyhdistystensä toimintaa ja osaamista tarjoamalla koulutuksia ja vapaamuotoisia keskusteluita ja yksilötukea luottamushenkilöille. Yhdistystoimijat kokoontuivat helmikuussa keskustuimistollemme ja syksyllä yhdistysten edustajat saapuivat liittokokoukseen. Järjestimme myös vertaistuellisia aluetapaamisia ja teimme yhdistysvierailuja.

Paikallisyhdistyksemme tarvitsevat jatkuvasti lisää aktiivisia uusia toimijoita. Yhdistykset toivottavatkin kaikki lasten oikeuksien puolustajat lämpimästi tervetulleeksi mukaan!

”Se on vahva tunne, kun voi auttaa” – Näin Jenni tukee lähialueensa lapsia

Vapaaehtoistyö paikallisyhdistyksessä voimaannuttaa. Kirkkonummelainen **Jenni Romanoff** on viihtynyt hyvin porukassa, joka tukee vähävaraisten lasten harrastustoimintaa paikallisesti.

”Vähävaraisten lasten hyvinvointi ja harrastusmahdollisuuksien turvaaminen motivoivat olemaan mukana paikallisyhdistystoiminnassa. Siitä tulee aina vahva tunne, kun on voinut auttaa”, Jenni sanoo.

Hän on ollut kuusi vuotta mukana paikallisyhdistyksessä, jonka pääpaino on harrastustuen jakamisessa vähävaraisten perheiden lapsille. Yhdistysporukka jakaa aktiivisesti tietoa yhdistyksestä ja sen merkityksellisyydestä, jotta yhä useammat osaisivat hakea mukaan toimintaa.

”Tämä homma ei vie liikaa vapaa-aikaa, koska toimintamme on organisoitua ja tehokasta. Haluamme tavata toisiamme myös ulkoilun ja saunomisen merkeissä. Rento yhdessäolo vahvistaa keskinäistä luottamusta ja tiimihenkeä.”

KUVA: PELASTAKAA LAPSET

VAPAAEHTOISET ANTAVAT LAPSILLE ARVOKKAIMMAN LAHJAN: AIKAANSA

Korvaamattoman tärkeää työtä tekevät vapaaehtoiset tukevat lapsia, nuoria ja perheitä niin arjessa kuin kriisien keskelläkin. Vuonna 2024 lähes 4 000 vapaaehtoista antoi aikaansa sitä tarvitseville.

Pelastakaa Lasten vapaaehtoiset käyttivät vuonna 2024 tuhansia tunteja edistääkseen lasten hyvinvointia. Vapaaehtoisemme toimivat kannattelijoina siellä, missä apua tarvitaan eniten. He ovat mukana lapsiperheiden arjessa ja näkevät, mitä lapset, nuoret ja perheet juuri nyt tarvitsevat.

Haluamme kiittää lämpimästi jokaista vapaaehtoista, joka on ollut sinnikkäästi rakentamassa parempaa tulevaisuutta lapsille.

JOKAISELLE LÖYTYY TAPA AUTTAA

Pelastakaa Lapsilta löytyy jokaiselle sopiva tapa auttaa lapsia oman arjen keskellä. Monipuoliset vapaaehtoistehtävät taipuvat erilaisiin elämänvaiheisiin ja moninaiselle joukolle. Vapaaehtoisena voi toimia esimerkiksi tarjoamalla verkossa keskustelutukea omalta kotisohvalta käsin tai osana vapaaehtoisporukkaa tukien vastaanottokeskuksessa olevia perheitä. Autamme löytämään sopivan tehtävän ja kouluttamme kaikki vapaaehtoisemme. Tarjoamme vapaaehtoisille myös yksilöllistä tukea, lisäkoulutuksia, vertaistukea ja virkistystoimintaa.

KEHITIMME VAPAAEHTOISTOIMINTAAMME

Vuonna 2024 keskityimme kehittämään vapaaehtoistoimintaamme yhdessä vapaaehtoistemme kanssa. Loimme uusia toimintatapoja muun muassa vapaaehtoisten rekrytointiin ja tukemiseen. Saimme vapaaehtoisiltamme arvokasta palautetta ja hyviä ideoita, joiden pohjalta olemme kehittäneet vapaaehtoistoimintaamme.

3756 Pelastakaa Lasten vapaaehtoista oli tukemassa lapsia:

- sporttikummeina ja tukihenkilöinä
- kummikoteina, lomakoteina ja tukiperheinä
- vapaaehtoisina ja jäsenenä paikallisyhdistyksissä
- nettinuorisotalossa ja Digifrendinä
- valmiustoiminnassa ja vastaanottokeskuksissa
- perheentaloissa Kuopiossa ja Joensuussa.

KUVA: RAILI MYKKÄNEN / PELASTAKAA LAPSET

Tukihenkilö Tiina: ”Olen saanut mummon etuoikeudet”

Tiina toimii kahden lapsen tukihenkilönä, eli myötätuntoisena, turvallisena ja läsnä olevana aikuisena. He tapaavat vähintään kerran kuussa. Silloin pelataan ja käydään puistossa.

”Kaksi tuntia on lyhyt hetki minulle, mutta näen, miten iso asia se on lapsille ja heidän vanhemmilleen.”

Lapset tempaavat Tiinan mukaansa leikkeihin, joissa kalliosta tulee laiva ja hetkessä ollaankin jo ulapalla seilaamassa.

”Olen nauttinut lasten seurasta valtavasti. Lasten eläytyminen ja hetkessä olemisen taito piristävät kummasti. Paras kiitos on ohimennen todettu lause, joka kertoo, kuinka paljon minua on odotettu. Tai se, että vanhempien palatessa lapsi parahtaa ’ei vielä lähdetä’. Näin lapset kertovat, että hyvin meillä menee tän Tiinan kanssa.”

INSTITUTIONAALISET KUMPPANIT

SUOMEN ULKOMINISTERIÖ

Pelastakaa Lapset on vuodesta 2003 lähtien ollut ulkoministeriön ohjelmaturkijärjestö. Kuluva ohjelmakausi kattaa vuodet 2022–2025. Ohjelmatuella toteutimme vuonna 2024 erityisesti lastensuojeluun ja lapsilähtöisen sosiaaliturvan kehittämiseen liittyviä hankkeita Nepalissa, Filippiineillä, Sambiassa, Somalimaassa, Norsunluurannikolla ja Burkina Fasossa. Ulkoministeriön humanitaarisen avun rahoituksella tuimme konfliktien keskellä eläviä lapsia ja perheitä Ukrainassa ja Somaliassa.

EUROOPAN UNIONI

Pelastakaa Lapset on sitoutunut eurooppalaisten Pelastakaa Lapset -järjestöjen yhteiseen työhön ja strategiaan ohjelmien EU-rahoituksen lisäämiseksi. Pelastakaa Lapset sai humanitaarisiin hankkeisiin ja kehitysyhteistyöhankkeisiin rahoitusta EU:lta, humanitaarisen avun pääosastolta (ECHO) että kansainvälisten kumppanuuksien pääosastolta (INTPA). ECHO-rahoituksella teimme humanitaarista työtä sisällissodista ja konflikteista kärsivissä Sudanissa ja Somaliassa ja vahvistimme yhteisöjen kriisinkestävyttä Nepalissa.

Toteutimme laajaa opetukseen liittyvää kehitysyhteistyöhanketta INTPAn rahoituksella Sudanissa ja kansalaisyhteiskunnan vahvistamiseen liittyvää hanketta Bhutanissa.

Kotimaan ohjelmassa toteutimme seksuaaliväkivaltaa seksuaalikasvatuksen keinoin ehkäisevää hanketta EU:n rahoituksella, lisäksi Nettivihje-vihjepalvelun työtä tehtiin osittain EU-rahoituksella. Pakolais- ja valmius-työtä toteutettiin myös kahden EU-rahoitteisen hankkeen turvin.

SOSIAALI- JA TERVEYSJÄRJESTÖJEN AVUSTUSKESKUS STEA

Pelastakaa Lapset sai STEAlta yleisavustusta yleishyödylliseen toimintaan ja siihen liittyviin kuluihin, kohdennettua toiminta-avustusta tarkoitukseltaan rajattuun vaikiintuneeseen toimintaan, kuten varhaiseen tukeen ja Perheentaloille.

Paikka auki -avustuksella Pelastakaa Lapset tarjoaa tukea nuorten työttömien tai vailla opiskelupaikkaa olevien tai osatyökykyisten työllistämiseen.

MUUT MINISTERIÖT

Opetus- ja kulttuuriministeriö sekä oikeusministeriö ovat rahoittaneet Pelastakaa Lasten toimintoja ja hankkeita kotimaassa. Rahoitus on keskittynyt digihyvinvointi- ja Nettivihjetyön vahvistamiseen.

Rahoitukset ovat olleet tärkeitä erityisesti nettinuorisotalo Netarin toiminnalle sekä radikalisaatiota ennaltaehkäisevälle työlle.

UNICEF

Pelastakaa Lapset tekee maailmalla yhteistyötä myös UNICEF:n kanssa, joka rahoitti tyttöjen ja nuorten naisten ammattikoulutushanketta Norsunluurannikolla sekä humanitaarista, köyhimmille perheille käteispua tarjoavaa hanketta Somaliassa.

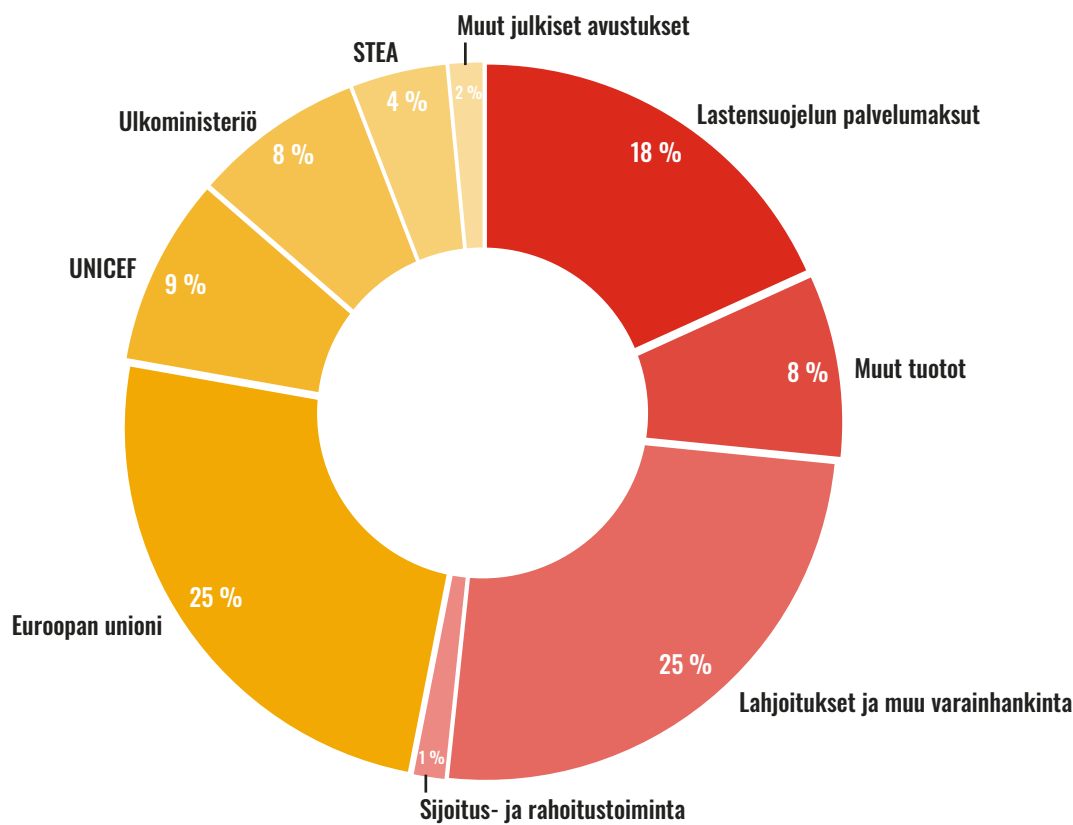
SAKSAN KEHITYSPANKKI

Saksan kehityspankin rahoituksella toteutimme Burkina Fasossa perheiden palveluita, toimeentuloa ja nuorten työllisyyttä edistävää hanketta.

MAAILMANPANKKI

Maailmanpankin tuella toteutimme vuonna 2024 lastensuojelun palvelunohjauksen ja kansallisen sosiaalityöohjelman ohjeistukseen liittyvän analyysin Gambian sosiaaliministeriölle.

Järjestön kokonaistuotot 2024

HALLITUKSEN JA LIITTOVALTUUSTON TIEDOT

Myönnetyt ansiomerkit 2024

HENKILÖKUNNALLE:

Pronssinen ansiomerkki:

Maarit Ahola
Anna Heikkinen
Paula Petrelius
Eveliina Viitanen
Satu Voutilainen
Mia Ylhäinen
Amélie Hollebecque Gnanou

Hopeinen ansiomerkki:

Tuuliina Kaartinen
Anu Pajula
Mukesh Lath

Kultainen ansiomerkki:

Satu Luojus
Kristiina Mattinen
Ester Ståhlberg -mitali myönnetty
Hanna Markkula-Kivisillalle

VAPAAEHTOISILLE

Yhdistys	Henkilö	Ansiomerkki
Imatran seudun Pelastakaa Lapset ry	Annikka Taitto	Kultainen
Imatran seudun Pelastakaa Lapset ry	Tuula Mikkola	Hopeinen
Imatran seudun Pelastakaa Lapset ry	Tuula Rahkonen	Hopeinen
Imatran seudun Pelastakaa Lapset ry	Irene Hämäläinen	Pronssinen
Imatran seudun Pelastakaa Lapset ry	Raija Aitala	Pronssinen
Imatran seudun Pelastakaa Lapset ry	Virve Auvinen	Pronssinen
Imatran seudun Pelastakaa Lapset ry	Marjo Bali	Pronssinen
Imatran seudun Pelastakaa Lapset ry	Tuija Dahlgren	Pronssinen
Imatran seudun Pelastakaa Lapset ry	Raija Hulkko	Pronssinen
Imatran seudun Pelastakaa Lapset ry	Maila Härkönen	Pronssinen
Imatran seudun Pelastakaa Lapset ry	Maire Jokilehto	Pronssinen
Imatran seudun Pelastakaa Lapset ry	Eva Kakko	Pronssinen
Imatran seudun Pelastakaa Lapset ry	Raili Keltanen	Pronssinen
Imatran seudun Pelastakaa Lapset ry	Maisa Mihil	Pronssinen
Imatran seudun Pelastakaa Lapset ry	Johanna Mäkinen	Pronssinen
Imatran seudun Pelastakaa Lapset ry	Sirpa Möhkö	Pronssinen
Imatran seudun Pelastakaa Lapset ry	Liisa Raitinpää	Pronssinen
Imatran seudun Pelastakaa Lapset ry	Riitta Rinne	Pronssinen
Imatran seudun Pelastakaa Lapset ry	Pirjo Sihvonen	Pronssinen
Imatran seudun Pelastakaa Lapset ry	Riitta Tiitola	Pronssinen
Kouvolan Pelastakaa Lapset ry	Päivi Kuusisto	Hopeinen
Lapin Pelastakaa Lapset ry	Elisa Lehtinen	Kultainen
Lapin Pelastakaa Lapset ry	Seija Halvari	Hopeinen
Lapin Pelastakaa Lapset ry	Erja-Leena Junnila	Hopeinen
Lapin Pelastakaa Lapset ry	Sini Auvinen	Pronssinen
Lapin Pelastakaa Lapset ry	Rebekka Laaksonen	Pronssinen

Liittohallitus 2024

Puheenjohtaja:

Salla Vainio, KTM

Jäsenet:

Eeva Heinonen, yhdistysten edustaja
Matti Ilvonen, yhdistysten edustaja
Kirsti Jerkku, Head of Finances
Riikka Kouhi, toimitusjohtaja
Anja Kuparinen, Partner

Rilli Lappalainen, kestävän kehityksen johtaja
Tiina Lehto-Lundén, VTT
Timo Lepistö, OM
Päivi Tikkala, henkilöstön edustaja

Liittovaltuusto 2024 (valittu 1.9.2024 liittokokouksessa)

Puheenjohtaja:

Hilkka Pöyliö (Tampere)

Jäsenet:

Varsinainen jäsen:

Etelä-Suomen alue:

Mika Malin (Vantaa)
Leena Hiltunen (Turku)
Jaana Kiviluote (Raisio)
Sirpa Riistama-Laari (Espoo)
Heli Markkula (Kotka)
Lumi Hopeaketo (Helsinki)
Niina Forsström (Kouvola)

Itä-Suomen alue:

Annikka Taitto (Imatran seutu)
Anni Paukkunen (Joensuu)
Kaija Junnilainen (Kuopio)
Anne Selenius (Joutseno)

Keski-Suomen alue:

Elina Lummeranta (Mikkeli)
Satu Väisänen (Jyväskylä)
Anneli Rautiainen (Jyväskylä)

Länsi-Suomen alue:

Anitta Mäkelä (Loppi)
Sari Soinsaari (Tampere)
Minka Leino-Holm (Pori)
Katja Kaasalainen-Kalliomäki (Virrat)

Pohjois-Suomen alue:

Tytti Kumpulainen (Kemi)
Mirja-Maija Hakolampi (Sotkamo)
Klaus-Fred Tamm (Muhos)

Rädda Barnen på Åland (Ahvenanmaa):

Johanna Lang
Laura Korpi
Julia Byholm

Muut valtuuston jäsenet:

Eeva Heinonen (Kuopio)
Teija Koskinen (Raisio)

Varajäsen:

Ritva Partanen (Vantaa)
Eeva-Kaarina Seirala (Turku)
Ulla Kaarnavaara (Raisio)
Anneli Vuorinen (Espoo)
Leena Kormi (Kotka)
Marja-Leena Leminen (Vantaa)
Tytti Majanen (Kouvola)

Leila Riihinen (Imatran seutu)
Kirsi Sorvari (Joensuu)
Kati Mykkänen (Kuopio)
Päivi Melto (Joutseno)

Merja Pulliainen (Mikkeli)
Kirsi-Marja Kiviluoma (Jyväskylä)
Riitta Mecklin (Jyväskylä)

Mari Seppälä (Loppi)
Virpi Matihaldi (Tampere)
Tanja-Annika Sillanpää (Pori)
Minna Ala-Sihto (Virrat)

Elina Kehusmaa (Kemi)
Sari Jauhojärvi (Oulu)
Anja Hämäläinen (Muhos)

Päivi Korolainen (Iisalmi)
Teijo Klemettilä (Oulu)

VUOSIRAPORTTI 2024

KANNEN KUVA: ANNA AUTIO / PELASTAKAA LAPSET

TAKAKANNEN KUVA: SACHA MYERS / PELASTAKAA LAPSET

RAPORTIN TAITTO: ATTE NYKÄNEN / PELASTAKAA LAPSET

Pelastakaa Lapset

Pelastakaa Lapset on maailman johtava sitoutumaton lapsijärjestö, joka saa aikaan välittömiä ja pysyviä muutoksia lasten elämässä. Yhdessä turvaamme jokaisen lapsen oikeuden elämään, suojeluun, oppimiseen ja osallisuuteen Suomessa ja maailmalla.

Koska lasten tulevaisuus alkaa nyt.

pelastakaalapset.fi